Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B**

KOMISJONI OTSUS,

19. mai 2004,

Taani meetmete kohta TV2/DANMARK i kasuks

(teatavaks tehtud numbri C(2004)1814 all)

(Ainult taanikeelne versioon on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

►**C1** (2006/217/EÜ) ◄

(EÜT L 85, 23.3.2006, lk 1)

Parandatud:

►**C1** Parandus, EÜT L 368, 23.12.2006, lk 112 (2005/217/EC)

▼B

KOMISJONI OTSUS,

19. mai 2004,

Taani meetmete kohta TV2/DANMARK i kasuks

(teatavaks tehtud numbri C(2004)1814 all)

(Ainult taanikeelne versioon on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

►**C1** (2006/217/EÜ) ◄

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles palunud huvitatud isikutel esitada oma märkused eespool osutatud sätete ([1]) kohaselt ja võttes arvesse neid märkusi

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) Amsterdami lepingu jõustumisel 1. mail 1999 lisati Euroopa Ühenduse asutamislepingule liikmesriikide avalik-õiguslikku ringhäälingut käsitlev protokoll (edaspidi "protokoll").

(2) Taani kommertstelevisiooniettevõte SBS Broadcasting SA/TvDanmark (edaspidi "TvDanmark") esitas 5. aprilli 2000. aasta kirjas komisjonile kaebuse avalik-õigusliku telekanali TV2/Danmarki (edaspidi "TV2") riikliku rahastamise kohta. 3. mail 2000 toimus kohtumine kaebuse esitajaga. Kaebuse esitaja esitas täiendavaid andmeid 28. veebruaril 2001, 3. mail 2001 ja 11. detsembril 2001 saadetud kirjades.

(3) 15. novembril 2001 avaldas komisjon teatise riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta avalik-õigusliku ringhäälingu suhtes (edaspidi "ringhäälinguteatis"), ([2]) millega kehtestatakse põhimõtted ja meetodid, mille abil hinnata, kas avalik-õiguslike ringhäälingutegevuste rahastamine on asutamislepinguga vastavuses.

(4) 5. juunil 2002 saadetud kirjas nõudis komisjon Taani ametiasutustelt teavet, millele Taani ametiasutused vastasid oma kirjas 10. juulil 2002. Taani ametiasutustega peeti kaks koosolekut, mis toimusid 25. oktoobril 2002 ja 19. novembril 2002. Täiendavad andmed edastati 19. novembril 2002 ja 3. detsembril 2002 saadetud kirjades.

(5) 24. jaanuaril 2003 saadetud kirjas teatas komisjon Taanile oma otsusest algatada menetlus EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 alusel seoses avalik-õigusliku Taani telekanali TV2 riikliku rahastamisega.

(6) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*14. märtsil 2003 ([3]). komisjon kutsus kõiki huvitatud isikuid esitama oma märkusi meetmete kohta.

(7) Taani ametiasutused esitasid märkused komisjonile oma 24. märtsi 2003. aasta kirjas. Samuti sai komisjon märkusi mitmetelt huvitatud isikutelt. TvDanmark saatis oma märkused 14. aprilli 2003. aasta kirjas. Euroopa kommertstelekanalite ühendus (Association of Commercial Television in Europe, edaspidi "ACT") esitas

([1]) ELT C 59, 14.3.2003, lk 2.
([2]) EÜT C 320, 15.11.2001, lk 5.
([3]) Vt joonealune märkus 1.

▼B

märkused 14. aprilli 2003. aasta kirjas. Kommertstelekanalid Antena 3 TV ja Gestevisión Telecinco esitasid märkused 16. aprillil 2003. Kommertstelekanal TV3 saatis märkused oma 14. aprilli 2003. aasta kirjas. Komisjon saatis need märkused edasi Taanile, kes vastas neile oma 12. septembri 2003. aasta kirjas.

(8) Komisjon sai kaebuse esitajalt täiendavat teavet 15. detsembril 2003 ja 6. jaanuaril 2004 saadetud kirjades. Kaebuse esitaja ja komisjoni kohtumine toimus 17. detsembril 2003 ning selle eesmärgiks oli 15. detsembril 2003 saadetud kirjas toodud teabe täpsem selgitamine. Komisjon saatis selle teabe edasi Taani valitsusele, kes vastas sellele 15. märtsil 2004 saadetud kirjas. Taani ametiasutuste ja komisjoni kohtumine toimus 9. veebruaril 2004. aastal.

(9) Vastavalt ametliku uurimismenetluse algatamise otsusele hõlmab käesolev otsus ajavahemikku 1995–2002.

II. KIRJELDUS

1. Siseriiklik taust

a) *Taani ringhäälinguturg*

(10) Taanis tegutseb kaks avalik-õiguslikku ringhäälinguorganisatsiooni – Danmarks Radio (edaspidi "DR") ja TV2. DRi rahastatakse peaaegu täielikult litsentsitasudest. TV2 rahastatakse nii litsentsitasudest kui ka reklaamitulust.

(11) TV2 asutati 1986. aastal ([1]) sõltumatu institutsioonina, mida rahastatakse riigilaenuga, ning see alustas siseriiklike saadete edastamist 1. oktoobril 1988. Ettevõte edastab maakaablivõrgus telekanalit TV2 ja ta alustas aastal 2000 lisaks satelliitkanali TV2 Zulu edastamist. 2002. aasta lõpus muutus avalik-õiguslik kanal TV2 Zulu tasuliseks kommertstelekanaliks. Taani valitsus on lisaks andnud loa TV2 kaheksale kohalikule telejaamale. TV2 on kohustatud edastama oma kohalike jaamade saateid üleriigilise maakaablivõrgu kaudu.

(12) Peale avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide tegutsevad Taani teleturul kaks kommertstelekanalit: TvDanmark ja TV3/3 +. Kommertstelekanalid konkureerivad telekanaliga TV2 üleriigilisel telereklaamiturul. TvDanmark kuulub ettevõtte SBS Broadcasting S.A. alla ja edastab saateid kahe telekanali kaudu. TvDanmark on alates 1997. aastast edastanud TvDanmark2 saateid kümne kohaliku kommertstelekanali võrgus ning alates 2000. aastast edastanud Suurbritannia litsentsi alusel satelliitkanalit TvDanmark1. Rühma Modern Times Group (MTG) kuuluvate satelliitkanalite TV3 ja 3+ saadete edastamist alustati 1992. aastal.

b) *Juriidilised nõuded*

(13) Uurimise all oleval ajavahemikul 1995–2002 reguleeriti avaliku teenuse osutamist ringhäälinguseadusega, mida on muudetud (edaspidi "ringhäälinguseadus") ([2]).

(14) TV2 ülesanne on toota ja levitada üleriigilisi ja kohalikke televisiooniprogramme. Levitada võib raadio teel, samuti satelliit- või kaabelsüsteemides. TV2 avaliku teenuse osutamise eeskirjad kehtestab kultuuriminister ([3]).

([1]) 4. juuni 1986. aasta seadusega nr 335, mis jõustus 1. juulil 1986.

([2]) 24. juuni 1994. aasta seadus nr 335, muudetud 5. juuli 1996. aasta seadusega nr 666, 29. jaanuari 1997. aasta seadusega nr 75, 19. veebruari 1998. aasta seadusega nr 138, 6. aprilli 1999. aasta seadusega nr 208, 20. juuni 2000. aasta seadusega nr 551, 22. märtsi 2001. aasta seadusega nr 203, 15. juuli 2001. aasta seadusega nr 701 ja 17. detsembri 2002. aasta seadusega nr 1052.

([3]) Ringhäälinguseaduse paragrahv 18, lõige 1.

▼B

(15) Kogu TV2 kanali programmi käsitatakse avaliku teenusena ([1]). Ringhäälinguseaduse paragrahvi 6a lõikes 1 on kirjas: "Kõik avaliku teenuse tegevused pakuvad televisiooni, raadio ja Interneti vms vahenditega Taani elanikkonnale laia programmivalikut ja teenuseid, mis hõlmavad uudiseid, üldteavet, koolitust, kunsti ja meelelahutust. Programmivaliku eesmärk on kvaliteet, programmid hõlmavad laia teemade ringi ning on mitmekesised. Programmi koostamisel tuleb peamist rõhku panna informatsiooni- ja väljendusvabadusele. (…) Samuti tuleb erilist rõhku panna taani keelele ja kultuurile."

(16) Täpsem määratlus on TV2 põhikirjas, ([2]) kus sätestatakse TV2 kohustused seoses kunsti ja kultuuri, Taani filmitoodangu, uue tehnoloogia kasutamise (muu hulgas selleks, et parandada programmide kättesaadavust puuetega inimestele), laste- ja noortesaadete ning rahvusvähemusi käsitlevate saadetega. TV2 on samuti kohustatud edastama elanikkonnale ohuteateid.

(17) Ringhäälinguseaduse paragrahvi 6a lõike 3 alusel "rahastatakse TV2 avalikke teenuseid litsentsitasudest saadud summadest, TV2 edastatud reklaamidest ning teistest sissetulekutest."

(18) Kommertstelejaamade kohustus edastada saateid piirkondades, mis hõlmavad mitut kohalikku piirkonda, on ära toodud ringhäälinguseaduse 5. peatükis. 6. peatükk käsitleb kohalikku ringhäälingutegevust. Need nõuded käsitlevad peamiselt litsentside saamist. Litsentsiomanikele esitatavad nõuded saadete osas on sätestatud Euroopa programme käsitlevas määruses nr 874 ja kohalikku ringhäälingutegevust käsitlevas määruses nr 1349 ([3]). Eespool nimetatud määruste kohaselt peavad võrgus asuvad jaamad, kellel on kohalik ringhäälingulitsents, edastama vähemalt ühe tunni päevas kohalikke saateid ja tootma märkimisväärse osa saadetest taani keeles või Taani vaatajaskonnale. Kuna TV3, 3+ ja TvDanmark1 kanalit edastatakse briti ringhäälingulitsentsi alusel, kehtivad need reeglid ainult TvDanmark2 suhtes.

c) *TV2 kommertstegevus*

(19) TV2 on pärast erilitsentsi saamist ([4]) kommertstegevuseks 1. jaanuaril 1997 tegelenud mitut liiki kommertstegevusega, mis võib hõlmata tehniliste rajatiste kasutamist, uute ettevõtete asutamist või kapitalimahutust olemasolevatesse ettevõtetesse. Uuritaval perioodil on see tegevus muu hulgas hõlmanud ka reklaamimist, programmide müüki, telemastide laenutust, kaupadega kauplemist, tegevusi Internetis, spordiülekannete edastamisõiguse edasimüüki jne.

(20) TV2 on alates jaanuarist 2001 kohustatud pidama eraldi raamatupidamist avaliku teenuse osutamise ja "muu tegevuse" üle, kui viimase käive ületab 5 % kogukäibest ja 3 miljonit Taani krooni aastas (määrus nr 740). Selle määruse kohaselt peavad kõik kulud kajastuma raamatupidamises, toodete ja teenuste hinnad, mis ei kuulu avaliku teenuse osutamise alla, peavad olema kindlaks määratud turutingimustel ning kapitali ülekandmine avaliku teenuse osutamise ja muu tegevuse vahel peab toimuma turumajandusliku investeerimise põhimõttel ega tohi hõlmata litsentsitasusid ([5]).

([1]) Ringhäälinguseaduse paragrahv 6a, lõige 2.
([2]) 18. detsembri 2000. aasta korraldus nr 1346.
([3]) 9. detsembri 1998. aasta korraldus nr 874 satelliidi või kaablivõrgu kaudu edastatavate raadio- ja teleteenuste kohta ja 18. detsembri 2000. aasta korraldus nr 1349 kohalike raadio- ja teleteenuste kohta.
([4]) Ringhäälinguseaduse paragrahv 6e ja paragrahvi 6e lõige 5.
([5]) 21. augusti 2001. aasta korraldus nr 740, millega rakendatakse direktiivi 2000/52/EÜ ning mis käsitleb DRi ja TV2 eraldi raamatupidamist avaliku teenuse osutamise ja muu tegevuse jaoks (EÜT L 193, 29.7.2000, lk 75).

▼B

2. **Meetmed**

a) *Litsentsitasud*

(21) Uuritaval perioodil eraldati TV2le 4 067,7 miljonit Taani krooni litsentsitasusid.

(22) Kultuuriminister määrab üheks või mitmeks aastaks kindlaks litsentsitasu suuruse, mida kõik raadio- ja televisioonivastuvõtjate kasutajad peavad maksma ([1]). Litsentsitasu kogub DR ning need summad jagatakse DRi ja TV2 vahel kultuuriministri otsuse põhjal vastavalt Taani parlamendiga sõlmitud meediakokkuleppele.

(23) Kultuuriminister määrab kindlaks üksikasjalikud eeskirjad litsentsitasude maksmiskohustuse alguse ja lõpu kohta, maksetähtaegade ja kogumise kohta, samuti meeldetuletustasude jms kohta. Vastavalt intressiseadusele arvestatakse hilinemisega makstud litsentsitasudelt intressi. Tasumata litsentsitasud ja muud maksud võib sisse nõuda Taani finantsjärelevalveasutus. Tasude sissenõudmiseks võib need maha arvestada ka asjaomaste isikute palgast isiklike maksude kogumise eeskirjade alusel, mis sisalduvad allikalt maksude mahaarvamise seaduses.

(24) 1997. aastani sai TV2 kogu tulu TV2 fondist, mis asutati riigi poolt ning mis toimis sõltumatu üksusena TV2le sissetuleku tagamiseks. Samal ajal toimis teine sõltumatu üksus TV2 Reklame A/S, mille ülesanne oli müüa TV2 reklaamiaega. Aktsiaselts TV2 Reklame A/S põhikirjaline kohustus oli kanda saadud sissetulek TV2 fondi. Vahendid, mis koosnesid litsentsitasudest ja reklaamituludest, kanti seejärel kultuuriministri otsusega üle TV2le. Alates aastast 1997 on TV2 saanud oma osa litsentsitasudest otse DRist.

b) *Ühekordsed ülekanded TV2 fondist ja raadiofondist*

(25) Lisaks litsentsitasudele eraldati TV2le raadiofondist 1997. aastal 58 miljonit Taani krooni suurenenud osaluse eest Taani filmitootmises. Samal aastal eraldati TV2 fondist 167 miljonit Taani krooni investeeringuteks tootmissüsteemide digitaliseerimiseks ja 50 miljonit krooni tegevuskulude katteks.

c) *Ettevõtte tulumaksust vabastamine*

(26) Vastavalt äriühinguseadusele on TV2 olnud vabastatud ettevõtte tulumaksust. Kasu, mis ettevõtte tulumaksust vabastamine uuritaval perioodil TV2le tõi, ulatub 159,4 miljoni Taani kroonini. Jaanuaris 2001 kehtestas Taani riik korra, mis pidi neutraliseerima maksevabastuse toime TV2 kommertstegevusele. TV2 on pidanud oma muust ettevõtlusest moodustuvast aastakasumist saadud tuludest üle kandma 30 % avalik-õiguslikele tegevustele. See määr vastab standardsele ettevõtte tulumaksule, mille Taani 2000. aastal sisse viis.

d) *Asutamislaenude teeninduskuludest vabastamine*

(27) TV2 asutamiskulud ja käibekapitali puudujääk tegevuse algusaastatel kaeti riigilaenuga. Algse laenukokkuleppe kohaselt pidi TV2 maksma intressi laenu põhiosalt ning tagasi maksma laenu põhiosa. Kuid kogu uuritava perioodi vältel on TV2 olnud intressi maksmisest vabastatud ning ei ole pidanud maksma laenu teeninduskulusid. Kasu, mis asutamis- ja käibekapitalilaenu intressi- ja teeninduskulude vabastus uuritaval ajal andis, on 341,8 miljonit Taani krooni.

e) *Riigi garantii käibekapitalilaenule*

(28) Kuni 1996. aasta lõpuni garanteeris riik laene, mida TV2 fond kasutas TV2 toimingute rahastamiseks. Riigi garantiiga laenud

([1]) Ringhäälinguseaduse paragrahvid 61–63.

▼B

anti üle TV2le, kui TV2 fond likvideeriti. TV2 sai kasu riigi antud garantiist 9,8 miljonit Taani krooni.

f) *Üleriigiliste saatesageduste ja võrkudes saadete edastamise loa eest makstud maks*

(29) Taanil on kolm üleriigilist maapealset analoogsaatesagedust, mis on eraldatud avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele. Üks sagedus on TV2, teine DRi jaoks ning kolmas on digitaalse televisiooni tarbeks.

(30) TV2 maksab makse reserveeritud üleriigilise saadete edastamisvõimaluse eest riigi IT ja telekommunikatsiooni ametile, mis kuulub teadus-, tehnoloogia- ja arendusministeeriumi ([1]) alla. Makse suurus sätestatakse rahastamisseaduses. Uuritaval perioodil on TV2 aastas maksnud sagedusmaksu 2–4 miljonit Taani krooni. Kuna teist sagedust kasutab teine avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon ja kolmas sagedus ei ole reaalselt kasutuses olnud, siis ei saa TV2 makstud maksu võrrelda sellega, mida kommertsringhäälinguettevõte oleks sageduse kasutamise eest maksnud.

(31) Taani haldab ka kohalikke sagedusi. 1997. aastal andis valitsus võimaluse ühendada kohalikud sagedused, et katta suurem ala (võrk) ([2]). Ajavahemikul 1998–2001 pidid kõik kohalikud kommertstelekanalid, millel on luba võrgus saadete edastamiseks, maksma riigile aastamaksu ([3]). TV2 kohalike teenuste eest ei tulnud maksu maksta, sest neid edastati TV2 avalik-õigusliku sageduse "akende" kaudu. Kommertsringhäälinguettevõte TvDanmark oli ainus operaator, kes maksis seda maksu oma teise kanali eest. Makstud kogusumma oli 85 miljonit Taani krooni.

g) *Edastuskohustus*

(32) Kõik ühisantennirajatiste omanikud on kohustatud edastama TV2 avalik-õiguslikke saateid (edastuskohustus).

3. **Menetluse algatamise põhjendus**

(33) Pärast esialgset uurimist leidis komisjon, et need meetmed, välja arvatud edastuskohustus, sisaldasid riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(34) Komisjon väljendas kahtlust meetme vastavuse osas, sest riiklik rahastamine ületas TV2 avaliku teenuse kohustuse netokulud ja seepärast võidi seda kasutada TV2 kommertstegevuste ristsubsideerimiseks. Komisjon tegi pärast eeluurimist järelduse, et mõned TV2 kommertstegevused olid tootnud kahjumit, ning seega hindab komisjon ametliku uurimismenetluse käigus, kas TV2 käitumine kahjumit tootvate kommertstegevuste osas oli kooskõlas tavalise turumajandusliku operaatori käitumisega.

(35) Komisjon avaldas muu hulgas kahtlust TV2 võimaliku konkurentsi kahjustava käitumise suhtes reklaamiturul. Ringhäälinguteatises on öeldud: "kui avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni väikesemahulised tulud katab riigiabi, võib organisatsioonil tekkida soov langetada turul reklaamihindu või muude avaliku teenuse väliste teenuste hindu, et vähendada konkurentide saadavat tulu. Sellist avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni teguviisi ei saa pidada avaliku teenuse eesmärgi täitmise seisukohalt põhjendatuks. Kui avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon kehtestab avaliku teenuse välise tegevuse puhul hinnad, mis on madalamad kui on vaja selleks, et katta üksnes tegevuskulud, mida tõhus ärietteõtja peaks samasuguses olukorras tavaliselt kandma, näitab see avaliku teenuse osutamise kohustuse ülemää-

([1]) Raadiokommunikatsiooni ja raadiosageduste eraldamise seaduse paragrahv 38 ja raadiosageduse seaduse paragrahv 48.
([2]) Meediakokkulepe 1997–2000.
([3]) Võeti kasutusele 27. detsembri 1996. aasta seadusega nr 1208 ja inkorporeeriti ringhäälinguseaduse 1997. aasta versiooni paragrahvi 60a. See tühistati 8. mai 2002. aasta seadusega nr 259 alates 1. jaanuarist 2002.

▼B

rast hüvitamist, mõjutab “kaubandustingimusi ja konkurentsi ühenduses määral, mis on vastuolus üldiste huvidega”, ning rikub protokolli sätteid.”

III. HUVITATUD POOLTE MÄRKUSED

(36) TvDanmark leidis, et riigi pakutavat üleriigilist saatesagedust tuleb vaadelda kui riigiabi, sest riik loobub selle piiratud vara eest saadavast sissetulekust. Konkurendid katavad ainult 77 % maismaavõrgust. TvDanmark märkis ära, et see olukord, et võrgumaksu küsiti ainult TvDanmark 2 ja mitte TV2 kohalikelt jaamadelt, kuigi majanduslikult ja kaubanduslikult ollakse samas situatsioonis, võib vaadelda kui riigiabi TV2 kohalikele jaamadele. ACT, Antena 3 TV ja Telecinco juhtisid seoses edastusvõimalusega tähelepanu sellele ELi õiguse võrdõiguslikkuse põhimõttele, mis nõuab, et maksustatud peaksid olema kõik võrgud.

(37) ACT, Antena 3 TV ja Telecinco märkisid seoses ettevõtte tulumaksust vabastamisega, et kohustus kanda oma kommertstegevuse tuludest 30 % üle TV2 avalikule teenusele ei võrdu riigile makstava ettevõtte tulumaksuga, sest see moonutab konkurentsi televisiooniturul.

(38) Avaliku teenuse osutamise mõiste osas märkisid ACT, Antena 3 TV ja Telecinco, et TV2 avaliku televisiooniteenuse kvalitatiivset ja laia määratlust ei saa pidada õigeks, sest teenus ei erine millegi poolest kommertsoperaatorite omast. Nad väidavad, et riik ei saa era- ja avalik-õiguslikele organisatsioonidele peale panna ühesuguseid kohustusi ning formaalselt vaadelda ainult avalik-õiguslike organisatsioonide kohustust, mis hõlmab avaliku teenuse kohustust. ACT märkis ära, et komisjon ei peaks tõlgendama formaalselt, vaid funktsionaalselt ühenduse õiguse sõltumatut põhimõtet, mis sisaldub EÜ asutamislepingu artikli 86 lõikes 2. Tv Danmarki arvates illustreerib seda viga kõige paremini Tv Zulu. Kui Tv Zulu muudeti avalik-õiguslikust telekanalist kommertskanaliks, ei toonud see kaasa ühtegi suuremat muudatust programmis.

(39) ACT märkis ära, et ülesande määramise tingimused on täidetud ainult siis, kus selleks leidub õiguslik mehhanism avaliku teenuse kohustuse täitmise kontrollimiseks, mis annab reaalse võimaluse kohustada avalik-õiguslikku operaatorit täitma talle määratud ülesandeid. ACT arvates ei ole antud juhul need tingimused täidetud.

(40) Proportsionaalsuse osas tegi ACT ettepaneku, et komisjon peaks uurima, kas iga avaliku teenuse netomaksumus vastab sellele, mida üks tavaline erainvestor peaks kandma samaväärse teenuse osutamiseks.

(41) TvDanmark väitis, et komisjon peaks võimaliku ülemäärase hüvitamise arvestamisel võtma arvesse TV2 kasu ettevõtte tulumaksust vabastamisest, asutamislaenude teenindustasudest vabastamisest, käibekapitalilaenude riigi garantiist ja tasuta edastussagedusest, sest need annavad TV2le põhjendamatu eelise kommertsoperaatorite suhtes.

(42) TvDanmark kinnitab, et üldiselt esineb telereklaamiturul tulude osas väike kõikumine, ning see ei õigusta TV2 kapitali kogumist. 13 % kõikumine ajavahemikul 1998–2002 TV2 reklaamitulude osas langeb kokku üldise majanduslangusega. TV2 on reklaamitulude kõikumise suhtes oma konkurentidega võrreldes vähem

▼B

tundlik, sest ta on hinna määraja.

(43) Reklaamituru osas märkis TvDanmark, et TV2 hinnapoliitika ei võimalda kommertsoperaatoritel katta oma tegevuskulusid. TvDanmark peab oma sihtreitingupunkti hinda võrreldes TV2ga alandama 30–40 %, et turul püsida (TV2 sihtreitingupunkti või kogureitingupunkti väärtus on laiema katvuse tõttu suurem) ([1]). Seoses TV2 ainulaadse positsiooniga katvuse ja programmieelarve osas paigutab reklaamitellija osa oma reklaamieelarvest TV2, et saavutada parimat võimalikku tulemust kontaktide, katvuse ja sageduse osas antud eelarve piirides. TvDanmark esitas arvud, mis näitavad, et TvDanmark on kandnud kahjumit ajavahemikul 1997–2002, ja väitis, et ebaõiglane konkurents TV2 poolt takistas TvDanmarki piisavate tuludeni jõudmist ning neil ei olnud võimalik osta programme reklaamitellijate meelitamiseks.

(44) TV2 allahindlused on sedavõrd suured, et kliendid, kes ostavad reklaamilõike üleriigilistes saadetes, saavad seda teha odavamalt, juhul kui nad ostavad reklaamiaega ka telekanalis Tv2 Zulu (liitmine). Reklaamihinnad on Taanis võrreldes Norra ja Rootsiga 40–50 % madalamad, mille põhjuseks on TV2 erilised 1:1 ja 1:2 sooduspaketid. TvDanmark esitas oma argumentide toetuseks ka Taani telereklaamituru hinnaanalüüsi, mille koostas konsultatsioonifirma Copenhagen Economics. Aruandes võrreldi keskmisi ja marginaalseid turuhindasid ning tulemustest järeldati, et konkurents toimub ainult jääknõudluse osas, ja seega peaks võrdlus põhinema marginaalhindadel. TvDanmark esitas lisaks andmed, kus võrreldi TV2 hindu teiste meedialiikide ja teiste maade hindadega.

(45) TV3 väitis, et ta peab reklaamilõikude osas tegema väga suuri soodustusi, et üldse turule pääseda, sest TV2 pakub lisaks enamsoodustusi reklaamiklientide ülejäänud telereklaamide eelarvele, kui nad paigutavad selle telekanalisse TV2.

IV. **TAANI MÄRKUSED**

(46) Viidates Euroopa Kohtu otsusele PreussenElektra kohtuasjas, ([2]) tõstatas Taani valitsus küsimuse, kas neid litsentsitasusid, mis on eraldatud TV2le, tuleks pidada riigivahenditeks EÜ asutamislepingu artikli 87 tähenduses.

(47) Taani ametiasutused leidsid, et TV2 edastussagedusi ei saa vaadelda eelistena, sest kohalikud telejaamad haldavad nagu TV2 nendele eraldatud edastussagedusi. TV2 ei ole saanud erikohtlemise osaliseks. TV2 on nagu teised telekanalidki maksnud sageduse kasutamise eest maksu.

(48) Ülesande määramise osas märkisid Taani ametiasutused, et EÜ asutamislepingu artikli 86 lõikega 2 ei nõuta avaliku teenuse osutamise tagamiseks eraldi kontrolliorganit. Samuti on Taani olemasolev kontrollisüsteem piisav, et ära hoida ülemäärast hüvitamist või ristsubsideerimist. Riigikontroll on läbi viinud juhtimisauditi ja finantsauditi TV2 raamatupidamises.

(49) Proportsionaalsuse osas märkisid Taani ametiasutused, et 167 miljoni Taani krooni suurune toetus TV2 fondist oli määratud ringhäälinguvõrgu digitaliseerimiseks. Seda summat ei saa seega pidada vabaks omakapitaliks.

(50) Ettevõtte tulumaksust vabastamise osas ütlesid Taani ametiasutused, et kommertstegevusest saadud tulu oli väga väike, ja

([1]) Reklaami tellijad saavad osta Taani telejaamades reklaamiaega kahel viisil – kogureitingupunktide alusel, mis on seotud kõigi üle 12- aasta vanuste vaatajate koguarvuga, või sihtreitingupunktide alusel, mis on seotud kitsama sihtgrupiga. TV2 on ainus telekanal Taanis, kes müüb reklaamiaega ka sihtreitingupunktide alusel.

([2]) 31. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98, PreussenElektra AG *v.* Schleswag AG (EKL 2001 I, lk 2099, eriti punkt 61).

▼B

meetod TV2 kommertstegevuste ettevõtte tulumaksust vabastamise tasakaalustamiseks hoiab ära, et nende tegevustega saadaks tulu vabastuse arvelt, ja sellel on sama mõju.

(51) Taani ametiasutused nõustuvad komisjoni eelhinnangus sisalduva väitega, kus komisjon leidis, et riiklik rahastamine ületab avaliku teenuse netomaksumuse. Taani väitis siiski, et kuigi riiklik hüvitamine ületab avaliku teenuse netolisakulud, ei saa seda vaadelda kui riigivahendeid järgmistel põhjustel.

(52) Ülejääki ei saa vaadelda kui ülemäärast hüvitamist ning see peegeldab TV2 normaalset tootlust. Peale selle oli kapital hädavajalik tugi reklaamitulude järsu langemise korral ja TV2l on vastavalt seadusele keelatud võtta laenu, mis ületab 4 % TV2 aastakäibest. Lisaks sellele tegutses riik kooskõlas normaalse turumajandusinvestori põhimõttega, sest TV2 praegune omakapital ei ületa tavapäraseid turumajandusinvestori investeeringuid. Selline kapitaliülejääk ei ole asutamislepinguga vastuolus, kui kapitali ei kasutata TV2 kommertstegevuste ristsubsideerimiseks.

(53) Seoses TV2 käitumisega reklaamiturul märkisid Taani ametiasutused, et TV2 on järjekindlalt kujundanud oma hinnad sooviga saada reklaamidest suurimat võimalikku tulu. Hinnad määratakse ära eranditult pakkumise ja nõudluse suhte järgi. Hinnad määratakse ühel korral aastas TV2 reklaamiosakonna eelprognooside alusel, milles arvestatakse kaubanduslikult huvipakkuvate vaatajate arvu (vanusegrupis 21–50 aastat), programmikavasid, majanduslikke arenguid ja konkureeriva turu olukorda. TV2 tegevuskulusid ja litsentsitasude suurust prognoosides ei arvestata.

(54) TV2 hinnad on Taani turul kõige kõrgemad ja seega ei saa olla juttu, et hindasid on alandatud ning et see on tinginud vajaduse suurema riikliku rahastamise järele.

(55) Taani ametiasutused esitasid RBB Economicsi koostatud aruande konkurentsi kohta Taani telereklaamiturul. Aruandest järeldub, et TV2 keskmised netohinnad on konkurentide hindadest kõrgemad ning TV2 ja TvDanmarki reklaamihindade vahe tuleneb nende erinevusest programmide osas ja oskuses meelitada juurde vaatajaid.

V. JURIIDILINE HINNANG

1. Riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses

(56) Selleks et teha kindlaks, kas eespool kirjeldatud meetmed on riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, peab komisjon hindama, kas:

— neid makstakse riigi poolt või riigivahenditest,

— need võivad moonutada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtmisi või teatavate toodete tootmist,

— need mõjutavad kaubandust liikmesriikide vahel.

a) *Riigivahendid*

(57) Litsentsitasude osas tuleks kõigepealt märkida, et kuni 1997. aastani sai TV2 need vahendid otse TV2 fondist, mis oli riigi poolt asutatud ja kontrollitav fond. Pärast 1997. aastat sai TV2 need vahendid DRilt, kes kogub need tasud raadiote ja televiisorite omanikelt.

(58) Tuleks pidada meeles, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu tavapraktikale ([1]) ja komisjoni vastuvõetud otsustele ([2]) peab rahalisi

([1]) 16. mai 2000. aasta kohtuasi C-83/98, Prantsuse Vabariik *v.* Ladbroke Racing Ltd ja Euroopa Ühenduste Komisjon, EKL 2000 I, lk 3271, punkt 50.

([2]) Vt komisjoni teatise (riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta avalik-õigusliku ringhäälingu suhtes) punkti 17 ja komisjoni 22. mai 2002. aasta otsust 631/2001, mis käsitleb BBC litsentsitasu.

▼B

vahendeid käsitlema riigivahenditena, kui vahendid on pideva riikliku kontrolli all ja seega pädevate riigiasutuste käsutuses.

(59) Antud juhul ei ole mingeid lepingulisi suhteid TV2 ja litsentsitasu maksjate vahel. Tasu kogub DR, mis on riigi kontrolli all olev avalik-õiguslik institutsioon, ja annab selle edasi TV2le. Litsentsitasudest saadava tulu suuruse kinnitab kultuuriminister. Seega määrab TV2 litsentsitasude suuruse riigiasutus. Litsentsitasu maksmise jõustamisel on jälle riik see, kes vastutab maksude ja teiste riiklike vahendite sissenõudmise eest. TV2le eraldatavad litsentsitasud on järelikult pideva riigiasutuste kontrolli all ja neid tuleb vaadelda kui riigivahendeid.

(60) Vastupidiselt sellele, mida väidavad Taani ametiasutused, leiab komisjon, et antud juhtumit ei saa võrrelda *PreussenElektra* kohtuasjaga ([1]).

(61) Ühekordne vahendite ülekanne TV2le raadiofondist kuulub samuti litsentsitasudest saadava tulu alla, mis anti riikliku otsusega TV2le. Sama kehtib ühekordse vahendite ülekande kohta TV2 fondist, kui see lõpetati, sest TV2 fondi vahendid anti riigi otsusega TV2 käsutusse. Kuna need vahendid jäid riigi kontrolli alla ja kuulusid pädevatele riigiasutustele, tuleb neid käsitleda riigivahenditena.

(62) Ettevõtte tulumaksust vabastamine on seotud riigivahenditega, sest maksutulud vähenevad niivõrd, kuivõrd riigivahendeid kasutatakse rahalisteks kulutusteks ([2]).

(63) Teeninduskuludeta laenud TV2le on makstud otse riigi poolt riigieelarvest. Halduskuludest loobumisega kaotab riik tulu ning seega on selge, et need vahendid moodustavad riigivahendid artikli 87 lõike 1 tähenduses. Peale selle on nendele käibekapitalilaenudele antud Taani riigi garantii. Riigi garantii eelis on see, et risk lasub riigil. Kui riik võtab riski, kompenseeritakse see tavaliselt kohase kindlustusmaksega. Kui riik kindlustusmaksest loobub, on tegemist TV2le soodustuste tegemisega kui riigivahendite kulutamisega ([3]).

(64) Riik on andnud TV2 kasutusse üleriigilise edastussageduse, mille eest TV2 maksab riigiasutusele sagedusmaksu. Aastamaks, mida TV2 on uuritaval ajavahemikul maksnud, on olnud 2–4 miljonit Taani krooni.

(65) Võrdleva materjali puudumisel üleriigilise sagedusmaksu osas võib seda võrrelda ainult selle maksuga, mida makstakse loa eest suurema rahvastikuosani jõudmiseks võrgu loomise kaudu. Sagedusmaks, mida TV2 maksab üleriigilise edastussageduse eest, on tunduvalt madalam kui võrgumaks, mida TvDanmark on pidanud maksma ja mis on olnud 5 miljonit Taani krooni 1997. aastal ja 30 miljonit Taani krooni 2001. aastal, hoolimata sellest, et TvDanmarki katvus kohalike saatjate võrgus on vaid 77 %. TV2 on seega jõudnud suurema rahvastikuosani, makstes selle eest väiksemat hinda.

(66) Seetõttu leiab komisjon, et sagedusmaks ei peegelda turutingimusi. Loobudes küsimast oma vara eest turuhinda, on riik loobunud maksutulust riigieelarvesse.

(67) Kuna TV2 ei edasta saateid kohaliku võrgu kaudu, ei ole ta kohustatud võrgumaksu maksma. Kuna riigil ei olnud alust, et seda maksu TV2 käest nõuda, ei loobunud ta maksutulust riigieelarvesse, ja sellest järelduvalt ei ole kaasatud ka riigivahendid.

([1]) *Op. cit.*, eelkõige punkt 58.

([2]) Komisjoni teatise (riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta äriühingute otsese maksustamisega seotud meetmete suhtes) punkt 10 (EÜT C 384, 10.12.1998, lk 3).

([3]) Komisjoni teatise (EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta tagatisena antava riigiabi suhtes) punkt 2.1.2 (EÜT C 71, 11.3.2000, lk 7).

▼B

(68) Samamoodi ei näe komisjon riigivahendeid ühiste antennirajatiste omanikele määratud kohustuses edastada nende saatjate kaudu avalik-õiguslikke ringhäälinguprogramme (edastamiskohustus), sest riik ei loobu ühestki tulust ega kanna üle raha sellistele operaatoritele. Sellest järeldub, et juurdepääsunõue ei anna TV2le mingit rahalist eelist ([1]).

b) *Teatavate meetmete soosimine ja konkurentsi moonutamine*

(69) Ei ole mingit kahtlust, et litsentsitasutulud, ühekordsed ülekanded TV2 fondist ja raadiofondist, ettevõtte tulumaksust vabastamine, laenude teeninduskuludest vabastamine, riigi garantiid käibekapitalilaenudele ning soodustingimustel juurdepääs üleriigilisele edastussagedusele annavad TV2le majandusliku ja finantsilise eelise, mis vabastab ettevõtte tegevuskuludest, mis tavaliselt tuleks oma eelarvest tasuda. Kuna TV2 sai nende meetmete kaudu eelistingimused oma konkurentide ees, kes riigilt selliseid vahendeid ei saa, võib neid meetmeid käsitleda valikulistena ja konkurentsi moonutavatena EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Taani vaidles vastu, et need meetmed kompenseerivad TV2le avaliku teenuse netokulud vastavalt nendele põhimõtetele, mille Euroopa Kohus kinnitas Altmarki kohtuasjas ([2]).

(70) Riigi meetmeid, millega hüvitatakse üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks minevad netolisakulud, ei saa EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses käsitleda riigiabina, juhul kui hüvitis on arvestatud nii, et see ei anna ettevõttele eelist. Altmargi kohtuasjas tegi Euroopa Kohus otsuse, et sellega seoses peavad olema täidetud neli tingimust:

— esiteks peab ettevõte, kellele toetust eraldatakse, olema kohustatud täitma avaliku teenuse osutamise ülesandeid, ja need kohustused peavad olema selgelt määratletud,

— teiseks peavad toetuse maksmise kriteeriumid olema eelnevalt kinnitatud objektiivsel ja läbipaistval viisil,

— kolmandaks ei tohi hüvitis ületada summat, mis on vajalik terves ulatuses või osaliselt nende kulude katmiseks, mida on tehtud avaliku teenuse osutamiseks, võttes arvesse ka sellega seotud tulu ja mõistlikku kasumit nende kohustuste täitmise eest,

— neljandaks, kui selle ettevõtte valimine, kellele antakse avaliku teenuse osutamise kohustus, ei toimu riigihanke menetluse kohaselt, tuleb vajaliku hüvitise suurus kindlaks määrata sellise keskmise ettevõtte kulude analüüsi põhiselt, mis on heal järjel ja piisavate tootmisvahenditega varustatud nende avalike teenuste osutamiseks, võttes arvesse kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.

(71) Jättes esialgu kõrvale küsimuse, kas TV2 on ettevõte, millele on määratud avaliku teenuse osutamise ülesanne, on komisjoni arvamus, et antud juhul ei ole täidetud vähemalt teine ja neljas eespool toodud tingimustest. Esiteks ei ole need kriteeriumid, millel põhineb hüvitise arvestamine, eelnevalt paika pandud objektiivselt ja läbipaistvalt. Hüvitis määratakse kindlaks neljaks aastaks ja selle kohta ei leidu ühtegi avalikku eelarvet, mis looks hüvitise ja teenuse osutamise vahel mingi seose. Peale selle saab TV2 rida eeliseid, mis ei ole läbipaistvad (maksuvabastus, intresside maksmisest vabastamine jne). Teiseks ei ole TV2 valitud avalik-õigusliku ringhäälinguteenuse osutajaks konkursi põhjal, samuti ei ole tehtud mingit analüüsi kindlustamaks, et hüvitise

([1]) Vt riigiabimenetlust nr NN 70/98, riigiabi avalik-õiguslikele telekanalitele (Kinderkanal ja Phoenix) (EÜT C 238, 21.8.1999, lk 3).

([2]) 23. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00, Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg, *v.* Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ja Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht (EKL 2003-I, lk 7747).

▼B

suurus kinnitatakse nende kulude järgi, mis ühel tüüpilisel hästi toimival ja avalik-õigusliku teenuse osutamiseks tootmisvahenditega piisavalt varustatud ettevõttel oleks olnud nende kohustuste täitmisel, arvestades kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.

(72) Vastavalt põhjenduste 10–12 kirjeldusele konkureerib TV2 teiste avalik-õiguslike ja eraringhäälinguettevõtetega teleturul. Kui TV2 eelistati teistele ettevõtetele, kellele ei eraldata samaväärseid vahendeid, tuleb neid meetmeid käsitleda EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses valikulistena ja konkurentsi moonutavatena.

c) *Mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele*

(73) Riigi meetmed kuuluvad EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse, kui need mõjutavad kaubandust liikmesriikide vahel. See on alati juhul, kui kõnealused tegevused hõlmavad ühendusesisest kaubandust.

(74) Euroopa Kohus on sellele mõistele andnud laiema tõlgenduse. Asjaolu, et kõnealune ettevõte midagi ei ekspordi, ei välista siiski seda, et kaubandus võib olla mõjutatud. Kui üks liikmesriik eraldab ettevõttele toetust, võib toetus mõjutada seda, et siseriiklikud tegevused säilitatakse või isegi kasvavad, mis omakorda vähendab teiste ettevõtete võimalusi turule pääseda. Toetus võimaldab toetust saaval ettevõttel säilitada turuosa, mille konkurendid teistest liikmesriikidest vastasel korral oleks hõivanud ([1]).

(75) Ringhäälinguteatise punktis 18 sätestas komisjon, viidates Euroopa Kohtu õiguspraktikale, et “avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide riiklik rahastamine mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust. See puudutab kindlasti programmiõiguste omandamist ja müüki, mis sageli toimub rahvusvahelisel tasandil. Reklaamiaja müügiõigust omavate avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide puhul on ka reklaamil piiriülene mõju, eelkõige üle riigipiiride ulatuvatele ühesugustele keelealadele. Peale selle võib ka kommerts-ringhäälinguorganisatsioonide omandistruktuur hõlmata mitut liikmesriiki.”

(76) Antud juhul tegutseb TV2 ise rahvusvahelisel turul, sest TV2 vahetab teleprogramme läbi Euroopa Ringhäälinguliidu ja osaleb Eurovisiooni-süsteemis ([2]). TV2 konkureerib otseselt kommerts-ringhäälinguorganisatsioonidega, kes tegutsevad rahvusvahelisel ringhäälinguturul ning kellel on rahvusvahelised omandisuhted. Kui abi tugevdab ühendusesiseses kaubanduses ühe konkureeriva ettevõtte positsiooni võrreldes teisega, loetakse vastavalt Euroopa Kohtu otsusele, et see abi mõjutab viimati mainitud ettevõtet ([3]). Need finantsvahendid, mis TV2le on eraldatud, on andnud TV2le konkurentsi suhtes eelise audiovisuaalsete õiguste omandamisel ja investeerimisel programmidesse, mida saab hiljem maha müüa. Toetusmeetmed on peale selle seadnud TV2 Euroopa Liidu siseselt konkurentide suhtes soodasse olukorda, vähendades konkurentide võimalusi siirdumiseks Taani. Komisjon on seepärast

([1]) 13. juuli 1988. aasta otsus kohtuasjas 102/87, Prantsuse Vabariik *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 1988, lk 4067) ja presidendi 17. märtsi 1989. aasta korraldus kohtuasjas 303/88, Itaalia Vabariik *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 1989, lk 801).

([2]) Esimese astme kohtu 8. oktoobri 2002. aasta otsus ühendatud kohtuasjades T-185/00, T-216/00, T-299/00 ja T 300/00, Métropole Télévision SA (M6) (T-185/00), Antena 3 de Televisión, SA (T-216/00), Gestevisión Telecinco, SA (T-299/00) ja SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA (T-300/00) *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 2002-II, lk 3805).

([3]) 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79, Philip Morris Holland BV *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 1980, lk 2671, punkt 11); 21. märtsi 1991. aasta otsus kohtuasjas C-303/88, Itaalia Vabariik *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 1991 I, lk 1433, punkt 17); 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98, Saksamaa Liitvabariik *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 2000 I, lk 6857, punkt 33).

▼B

otsustanud, et TV2le tulu toovad meetmed mõjutavad liikmesriikidevahelist kaubandust EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

d) *Järeldus*

(77) Kuna kõik artikli 87 lõike 1 tingimused on täidetud ja vähemalt kaks Euroopa Kohtu Altmarki kohtuasjas sätestatud tingimust ei ole täidetud, järeldab komisjon, et finantsmeetmeid, millest TV2 on kasu saanud, tuleb pidada riigiabiks artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(78) Kuna TV2 alustas programmide edastamist 1989. aastal, siis on kõik kõnealused meetmed võetud TV2 kasuks pärast Taani ühinemist Euroopa Liiduga. Seetõttu on need meetmed, kaasa arvatud litsentsitasud, uus riigiabi ja mitte olemasolev riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 1 tähenduses.

2. **Abi vastavus ühisturule EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 tähenduses**

(79) EÜ asutamislepingu artikli 86 lõikes 2 on sätestatud, et "ettevõtjad, kellele on usaldatud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamine või kes on fiskaalmonopolid, alluvad käesoleva lepingu eeskirjadele, eelkõige konkurentsieeskirjadele niivõrd, kuivõrd nimetatud eeskirjade kohaldamine ei takista juriidiliselt ega faktiliselt nendele määratud eriülesannete täitmist. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega."

(80) Euroopa Kohus on korduvalt väitnud, et artikli 86 alusel võib teha erandeid riigiabi keelustamisel, kui on tegemist ettevõtetega, mis osutavad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid. Altmarki kohtuotsuses on selgelt kinnitatud, et riigiabi, millega hüvitatakse üldist majandushuvi pakkuvate teenuseosutajate kulud, võib olla kooskõlas ühisturuga, kui see vastab EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 tingimustele ([1]).

(81) Kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga ([2]) moodustab EÜ asutamislepingu artikkel 86 erandi, mida tuleks tõlgendada piiravana. Kohus on täpsustanud, et kui meetme suhtes soovitakse teha erandit, peavad olema täidetud kõik allpool toodud tingimused:

— kõnealune teenus peab olema üldist majandushuvi pakkuv teenus ja liikmesriigi poolt selgelt sellisena määratletud,

— liikmesriik peab olema selgelt määranud selle teenuse osutamiseks kõnealuse ettevõtte,

— asutamislepingu konkurentsieeskirjad peavad takistama ettevõttele määratud konkreetsete ülesannete täitmist ning nende eeskirjade täitmisest vabastamine ei või mõjutada kaubanduse arengut sellises ulatuses, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega.

(82) Ringhäälinguteatises on sätestatud need põhimõtted ja meetodid, mida komisjon kavatseb kohaldada, et kindlustada ülaltoodud tingimuste täitmist. Komisjon peab antud juhul otsustama, kas:

— TV2 ringhäälingutegevus on Taani ametiasutuste poolt selgelt ja täpselt määratletud kui üldist majandushuvi pakkuv teenus (määratlus),

— Taani ametiasutused on määranud TV2 selle teenuse osutamiseks (ülesande määramine),

([1]) *Op. cit.* Altmark, punktid 101–109.
([2]) 27. märtsi 1974. aasta otsus kohtuasjas 127/73, Belgische Radio en Televisie *v.* SV SABAM ja NV Fonior (EKL 1974, lk 313).

▼B

— riiklik toetus ületab selle teenuse osutamise netokulud, arvestades muid otseseid või kaudseid tulusid, mis on saadud teenuse osutamisest (proportsionaalsus).

a) *Määratlus*

(83) Vastavalt ringhäälinguteatise punktile 33 määratleb iga liikmesriik ise avaliku teenuse ülesande. Ringhäälingusektori eripära arvestades võib laiaulatuslikku määratlust, millega antakse teatud ringhäälinguorganisatsioonile ülesanne pakkuda kooskõlas avaliku teenuse osutamise ülesandega tasakaalustatud ja mitmekesist programmivalikut, säilitades teatava vaatajaskonna taseme, pidada artikli 86 lõike 2 alusel ja protokolli tõlgendavaid sätteid arvesse võttes õiguspäraseks. Selline määratlus oleks kooskõlas eesmärgiga rahuldada ühiskonna demokraatlikud, sotsiaalsed ja kultuurilised vajadused ning tagada mitmekesisus, sealhulgas kultuuriline ja keeleline mitmekesisus. Komisjoni roll piirdub kontrollimisega, et avaliku teenuse määratluses ei oleks ilmseid vigu.

(84) TV2l on kooskõlas seadusega avaliku teenuse osutajana kohustus "televisiooni, raadio ja Interneti vms abil kindlustada Taani elanikkonnale laiaulatuslik programmivalik ja teenused, mis hõlmavad uudiste vahendamist, üldteavet, koolitust, kunsti ja meelelahutust". Vastavalt põhjendusele 15 on avaliku teenuse teletegevusi lähemalt kirjeldatud TV2 põhikirjas ja ringhäälinguseaduses.

(85) Hoolimata sellest, et TV2 ringhäälingukohustus on kvalitatiivne ja küllaltki laialt määratletud, leiab komisjon, et selline lai ülesande määratlus on ringhäälinguteatisega kooskõlas.

(86) Komisjon leiab samuti, et TV2 kohustus toetada Taani filmitootmist kuulub avaliku ringhäälinguteenuse rakendusalasse, sest TV2 edastab hiljem neid filme, mille levitamisõigused ta on saanud, avalik-õiguslikus televisioonis.

(87) Komisjon ei saa aktsepteerida neid märkusi, mis huvitatud pooled on välja toonud selle kohta, et TV2 avalikku ringhäälinguteenust ei saa vaadelda kui üldist majandushuvi pakkuvat teenust, sest see ülesanne ei erine nõuetest litsentsi saamiseks, mida peavad täitma kommertsoperaatorid. Komisjon arvab, et tuleks vahet teha tingimuste vahel, mida ringhäälinguettevõte peab täitma seoses avaliku huviga, ja avalikku huvi pakkuva ülesande määramise vahel riigi poolt avalik-õiguslikule või eraettevõttele ([1]). Kahtlemata on TV2l selge põhikirjast tulenev kohustus täita avalik-õigusliku ringhäälingu ülesannet. TV2 konkurendid – nii TV3 ja 3+ kui ka TvDanmarki esimene kanal – edastavad kõik oma saateid Suurbritannia litsentsi alusel. Nende kanalite suhtes Taani reeglid seega ei kehti. Taani seaduste alla kuulub vaid TvDanmark2. Tuleb ära märkida, et ebatavaline ei ole see, kui neid kohustusi, mis on määratud Taanis ühises võrgus töötavatele kanalitele, kasutatakse teistes maades, et kindlustada teatavate minimaalsete eetika ja avaliku moraali nõuete täitmine. Selge on see, et detailsed kohustused, mis on kirjas TV2 põhikirjas, on nendest minimaalnõuetest laiemad.

(88) Lisaks teatava kindla sisuga avaliku teenuse programmide edastamiskohustuse raadio ja televisiooni kaudu hõlmab TV2 avaliku teenuse määratlus ka kohustust edastada Interneti vms kaudu muid teenuseid, nagu uudised, üldteave, koolitus, kunst ja meelelahutus.

(89) Kuigi infoühiskonna teenused erinevad ringhäälinguteenustest, võib vastavalt ringhäälinguteatise punktile 34 "avaliku teenuse osutamine hõlmata ka teatud teenuseid, mis ei ole programmid

([1]) Komisjoni 26. juuni 1997. aasta otsuse 97/606/EÜ (vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 90 lõikele 3 telereklaamide edastamise ainuõiguse kohta Flandrias) punkt 14 (EÜT L 244, 6.9.1997, lk 18).

▼B

selle sõna traditsioonilises tähenduses, näiteks *on-line* teabeteenuseid, kui need on mõeldud konkreetse ühiskonna demokraatlike, sotsiaalsete ja kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, võttes arvesse digitaalajastu tegevusvaldkondade arendamist ja mitmekesistamist".

(90) Antud juhul juhib komisjon tähelepanu sellele, et TV2 on hallanud veebilehte osana oma avaliku teenuse ülesandest. Sellel veebilehel informeeritakse kasutajaid TV2 avaliku teenuse televisiooniprogrammidest. Lisaks sellele on TV2 hallanud ka kommertsveebilehte mängude jms.

(91) Komisjon kinnitab, et veebileht, millel informeeritakse kasutajaid vaid TV2 avaliku teenuse televisiooniprogrammidest, kuulub TV2 avaliku ringhäälinguteenuse alla. See ei ole ilmne viga, et nende veebilehtede haldamine kuulub avaliku teenuse kohustuse alla.

(92) Seevastu tuleks TV2 Interneti kommertsteenust vaadelda kui puhast kommertstegevust, sest see pakub interaktiivseid tooteid üksiknõudel, nagu mängud ja "jututoad", mis ei erine vastavatest kommertstoodetest. Kuna sellised teenused ei täida ühiskonna demokraatlikke, sotsiaalseid ega kultuurilisi vajadusi, ei saa need olla üldist majandushuvi pakkuvad teenused EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel. Taani ametiasutused leidsid, et sellised ei kuulu TV2 avaliku teenuse alla.

b) *Ülesande määramine*

(93) Selleks et oleks võimalik teha erandit EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel, peab avaliku teenuse kohustus olema TV2le antud õigusaktiga. Komisjon märgib, et ringhäälinguseaduse paragrahvide 6a ja 6b ning TV2 põhikirja alusel antakse avaliku teenuse kohustus ametlikult TV2le. Kuid kuna seaduses ei määratleta piisava selgusega, milliseid muid tegevusi lubatakse avaliku teenusena, tuleks ametlikult määrata ülesanne seoses iga järgneva tegevusega, mida TV2 soovib pakkuda avaliku teenusena. Komisjon osutab sellele, et TV2 ei osutanud uuritaval perioodil selliseid teenuseid lisaks avaliku ringhäälinguteenuse ülesannetele. Veebileht mängude jms oli seega kommertsteenuse osutamine, samas kui veebileht, mis informeeris kasutajaid TV2 avaliku teenuse teleprogrammidest, kuulub avaliku ringhäälinguteenuse alla, sest seda ei saa eraldada ringhäälinguteenusest. Seetõttu leiab komisjon, et uuritaval perioodil oli avaliku teenuse ülesanne TV2le korrektselt määratud.

(94) Vastavalt ringhäälinguteatise punktidele 41–43 ei piisa avaliku teenuse ülesande ametlikust määramisest ringhäälinguorganisatsioonile, vaid on vaja ka, et avalikku teenust osutataks nii, nagu on ette nähtud määramise õigusaktis. Kuna komisjon ei saa hinnata, kas kvaliteedinõuded on täidetud, on soovitav, et oleks kohane järelevalveasutus. Järelevalvemehhanismi valik tõhusa järelevalve tagamiseks on liikmesriigi pädevuses, eeldusel et see asutus on sõltumatu ettevõttest, millele teenuse osutamise ülesanne on määratud.

(95) Komisjon juhib seoses sellega tähelepanu asjaolule, et Riigikontroll viis 2000. aastal läbi spetsiaalse uurimise TV2 avaliku teenuse kohustuse sisu ja olemuse kohta, ning kuidas seda tegelikkuses täideti. Selle uurimise käigus ei leitud ühtegi puudust TV2 avaliku teenuse ülesande täitmisel. Ajavahemikul 2001–2002 toimis avaliku teenuse nõukogu, kes pidi garanteerima, et TV2 täidab oma avaliku teenuse kohustusi, kuigi see nõukogu ei avaldanud ühtegi aruannet. Komisjonil ei ole mingit teavet selle kohta, et TV2 ei oleks oma kohustusi täitnud või et see oleks tegutsenud sellisel viisil, et ettevõtte tegevust ei oleks saanud enam lugeda üldist majandushuvi pakkuvaks teenuseks EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel.

▼B

(96) Vastavalt meediakokkuleppele, mis sõlmiti 3. juunil 2002, ei pea TV2 enam esitama eraldi aastaaruandeid või raamatupidamist oma avaliku teenuse osutamise kohta. Selle asemel sõlmib valitsus TV2ga avaliku teenuse lepingu, mis kohustab TV2 esitama aastaaruande oma avaliku teenuse lepingust tulenevate kohustuste täitmise kohta. Need aruanded esitatakse kinnitamiseks ringhäälingu nõukogule.

(97) Avaliku ringhäälinguteenuse finantskontrolli osas märgib komisjon, et TV2 raamatupidamist on kogu uuritava perioodi jooksul auditeerinud Riigikontroll. Kontroll on hõlmanud nii finants- kui ka juhtimiskontrolli, kuigi Riigikontrollil ei olnud mingit volitust takistada TV2 avaliku teenuse kulude ülemäärast hüvitamist.

(98) Komisjon on seevastu volitatud hindama, kas on toimunud ülemäärane hüvitamine. Komisjon märgib, et läbipaistvusdirektiiv on Taanis üle võetud. Komisjonile on esitatud ka piisavalt läbipaistvaid andmeid Taani ametiasutustelt, et hinnata, kas riiklik rahastamine ületas avaliku teenuse osutamise ülekulusid.

c) *Proportsionaalsus*

(99) Läbipaistvusdirektiivi ([1]) kohaselt peavad liikmesriigid pidama eraldi raamatupidamist avaliku teenuse ja muude tegevuste kohta. Kulud ja tulud peavad olema korrektselt liigitatud erinevate tegevusvaldkondade kaupa vastavalt selgelt defineeritud objektiivsetele kuludepõhise raamatupidamise põhimõtetele.

(100) Komisjon on arvamusel, et ringhäälinguvaldkonnas võib olla raske ja ehk isegi võimatu kindlustada eraldi kuludepõhiseid raamatupidamisi, kui kulud on erinevate tegevuste juures ühised. Selles valdkonnas võivad liikmesriigid võtta seisukoha, et avaliku teenuse osutamine hõlmab ringhäälinguorganisatsioonide kogu programmivalikut, võimaldades samal ajal kasutada seda ärilistel eesmärkidel ([2]).

(101) Riigiabi ei tohi ületada avaliku teenuse netomaksumust. Netokulude arvestamisel peab arvesse võtma ka muid otseseid või kaudseid avaliku teenuse osutamise eest saadud sissetulekuid. Abi proportsionaalsuse hindamisel võetakse arvesse avaliku teenuse osutamisest saadud tulusid.

(102) Lisaks sellele võib esineda turumoonutusi, mis ei ole vajalikud avaliku teenuse kohustuse täitmisel. Näiteks kui avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni kahjum kaetakse riigi abiga, võib tekkida kiusatus lüüa alla reklaamide või muude tegevuste hinnad, mis ei kuulu avaliku teenuse alla, ja sellega vähendada konkurentide sissetulekuid. Seetõttu leiab komisjon, et juhul kui avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon pakub avalike teenuste alla mittekuuluvaid teenuseid alla taseme, mida läheks vaja tegevuskuludeks, mida samasuguses olukorras olev tõhus operaator peaks tavaliselt katma, on märk sellest, et tegemist on avaliku teenuse ülemäärase hüvitamisega.

(103) Komisjoni antaval proportsionaalsuse hinnangul on kaks aspekti. Esiteks peab komisjon välja arvestama TV2le määratud avaliku teenuse netokulud ja uurima, kas tegemist on ülemäärase hüvitamisega. Teiseks peab komisjon läbi vaatama kõik olemasolevad andmed, mis võivad osutada sellele, et TV2 on alandanud reklaamide hindu kommertsturul eesmärgiga vähendada konkurentide tulusid.

([1]) Komisjoni 26. juuli 2000. aasta direktiiv 2000/52/EÜ, millega muudetakse direktiivi 80/723/EMÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse kohta (EÜT L 193, 29.7.2000, lk 75).

([2]) Ringhäälinguteatise punkt 53.

▼B

i) Avaliku teenuse kulud – ülemäärane hüvitamine

(104) Proportsionaalsuse hinnangu andmisel tuleb komisjonil kõigepealt kindlaks määrata, millised on üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise kulud. Arvestades, et TV2 tegeleb ka kommertstegevustega, peab TV2 pidama oma erinevate tegevuste kohta eraldi raamatupidamist. Alates 2001. aastast on TV2 vastavalt seadusele kohustatud pidama eraldi raamatupidamist oma avaliku teenuse ja äriliste tegevuste kohta.

(105) Teiseks peab komisjon netokulude arvestamisel lahutama avaliku teenuse kommertsrakendustest saadud netotulud avaliku teenuse brutokuludest. Uuritavas küsimuses on Taani ametiasutused esitanud andmeid TV2 kommertstegevuse ja avaliku teenuse osutamise kohta vastavalt ringhäälinguteatise punktis 56 toodud meetodile. Arvud näitavad, et enamikul TV2 kommertstegevustel on olnud avaliku teenusega samad sisendid ([1]). Seepärast ei ole kulud täpselt seotud kommertstegevusega. Sellisel juhul lahutab komisjon kommertstegevusest saadud netotulud, et jõuda tulemuseni, mis näitab avaliku teenuse netokulusid. Interneti kommertstegevused on ainsad tegevused, mida võib vaadelda avalikust teenusest eraldiseisva teenusena. 1997. aasta algusest on TV2 Interneti kommertstegevusest saadud kahjum 11,3 miljonit Taani krooni.

(106) Viimaseks peab komisjon hindama, kas riigi meetmed tervikuna ületavad üldist majandushuvi pakkuvate teenuste netokulusid.

(107) Seepärast on komisjon antud juhul lahutanud avaliku teenuse osutamise eest saadud tulud (reklaamitulud ja teised kommertstegevusest saadud tulud) avaliku teenuse osutamise brutokuludest, et jõuda avaliku teenuse netokuludeni. Seejärel on avaliku teenuse netokuludest lahutatud riiklik rahastamine. Allolevas tabelis on esitatud vastav arvestus.

Tabel 1

Avaliku teenuse kulud ja hüvitusmeetmed 1995–2002 raamatupidamise põhjal

(miljonites Taani kroonides)

Aasta	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Kokku
Avaliku teenuse brutokulud	– 755,8	– 856,2	–1 415,2	–1 475,3	–1 439,1	–1 531,6	–1 518,5	–1 604,1	–10 595,8
Investeeringud digitaliseerimisse ([a])	0	0	0	0	–10,3	–4	–56,7	–23,9	–94,9
Netotulud reklaamidest	0	0	1 091,9	1 118,4	1 014,4	1 089,9	1 006,8	1 028,3	6 349,7
Teised tulud	83,2	121,6	97,3	76,3	50,9	65,4	58	73,8	626,5
Avaliku teenuse netokulud	– 672,6	– 734,6	– 226,0	– 280,6	– 384,1	– 380,3	– 580,4	– 525,9	–3 714,5
Litsentsitasud TV2 fondist	730,4	694	328,5	357,5	414,6	449,2	537,3	556,2	4 067,7
Ülekanne raadiofondi lõpetamisel	0	0	8	10	15	25	0	0	58
Ülekanne TV2 fondi lõpetamisel	0	0	217	0	0	0	0	0	217

([1]) Nt on mastilaenutuse kasumimarginaal 100 %, kaubanduses on see olnud 53,5–100 %, programmimüügi puhul 85,7–92,3 %, teiste sissetulekuallikate marginaal on 62–75 %.

▼B

Aasta	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Kokku
Saldo (netokulud miinus riiklik hüvitamine)	57,8	–40,6	327,5	86,9	45,5	93,9	26,9	30,3	628,2

(a) TV2le digitaliseerimiseks üle kantud kapitalisüsti on 1997. aastal näidatud sissetulekuna. Investeeringute tegemisel on vastavaid mahaarvestusi arvestatud kuludena. Et mitte võtta samu kulusid arvesse kaks korda, on tehtud investeeringutele vastav amortisatsioon lahutatud avaliku teenuse kogukuludest.
Allikas: TV2 kasumi aastaaruanne.

(108) Nagu ülaltoodud tabelist võib järeldada, ületavad finantseeringud kulusid 628,2 miljoni Taani krooni võrra (84,4 miljonit eurot).

(109) Komisjon märgib, et TvDanmarki arvates tuleb ka teisi meetmeid, millest TV2 on kasu saanud, nagu intressimaksetest ja tulumaksust vabastamine ning samuti juurdepääs üleriigilisele edastussagedusele soodsatel tingimustel, võtta arvesse ülemäärase hüvitamise hindamisel. Need eelised on esitatud allolevas tabelis.

Tabel 2

Hinnanguline kasu maksuvabastusest, intressist loobumisest ja edastussagedusest

(miljonites Taani kroonides)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Kokku
Ettevõtte tulumaksust vabastamine	19,7	–13,8	54,6	30,1	16,7	29,7	18,5	3,9	159,4
Asutamislaenult kogunenud intressid	44,5	39,2	36,9	41,3	37,5	45,1	51,7	45,6	341,8
Riiklik garantii käibekapitalilaenule	2,4	2,1	1,7	1,4	1,0	0,7	0,4	0,1	9,8
Edastussagedusmaks (a)			2,3	7,9	12,6	21,4	26,0		70,2
Kokku	66,6	27,5	95,5	80,7	67,8	96,9	96,6	49,6	581,2

(a) TV2 makstud sagedusmaksu ja TvDanmarki makstud võrgumaksu erinevus.

(110) Komisjon nõustub, et antud juhul tuleks neid meetmeid arvesse võtta. Kuid liigse hüvitamise arvestamisel ei oleks kohane neid arvestada tabelis 1. Kooskõlas komisjoni seisukohaga RAI juhtumi puhul [1] võib lisaeeliseid vaadelda hüvitatud kuludena, mida vastasel korral oleks pidanud rahastama. Seega ei peaks avaliku teenuse osutamiseks minevate kulutuste riikliku rahastamise proportsionaalsuse hindamisel lisaeeliseid arvestama, sest nende maksmine oleks proportsionaalselt tõstnud TV2le määratud avaliku teenuse esialgseid kulusid. Sellel ei oleks mingit tähendust lõpptulemusele. Kuid sellisel juhul peab kindlustama, et neid eeliseid kasutatakse ainult avaliku teenuse tarbeks ja mitte kommertstegevuseks. Seda küsimust arutatakse põhjustes 128–130.

(111) Taani valitsus esitab palju argumente, et õigustada ülemäärast rahastamist. Esiteks ütleb valitsus, et TV2 jaoks oli vajalik kapitali kasvatamine, et TV2 oleks kindlustatud reklaamitulu kõikumiste suhtes ja seeläbi oleks kindlustatud ka avaliku teenuse ülesande täitmine, mis TV2le on määratud. Teiseks leiab valitsus, et ülejääk peegeldab tavalist TV2 ettevõtlustulu ja et ta tegutses samamoodi kui turumajanduslik erainvestor, kes ehitab üles omakapitali, kuna oli vaja optimeerida TV2 kapitalistruktuuri.

(112) Taani ametiasutuste sõnul oli kapital vajalik reklaamitulude kõikumise tarvis reservi moodustamiseks. Nad õigustavad seda tegevust Riigikontrolli 1996. aasta aruandes sisalduva väitega,

[1] Komisjoni 15. oktoobri 2003. aasta otsus, mis käsitleb Itaalia meetmeid RAI SpA kasuks, ELT L 119, 13.4.2004, lk 1.

▼B

et TV2 peaks suurendama omakapitali, et majanduslikult toime tulla ka kõikuvate reklaamitulude korral.

(113) Komisjon nõustub, et ettevõtetel peab olema selline reserv, et kindlustada avaliku teenuse ülesande täitmine. Kuid selline reserv peab olema asutatud kindla eesmärgiga, ja selle peab viima vastavusse viimaste kehtivate reeglitega, kui kindlaks määratud ülemäärane hüvitamine tuleb tagasi maksta. Sellega kindlustatakse, et avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon ei saa põhjendamatuid eeliseid. Komisjon märgib ära, et antud juhul ei olnud tegemist spetsiaalsete reservide asutamisega, vaid vastupidi, tegemist oli omakapitali kogumisega. Omakapitali võib kasutada ükskõik millisel eesmärgil ja seda võib mitte kasutada avaliku teenuse ülesande täitmiseks.

(114) Taani ametiasutused viitavad edasi näitele, et TV2 ei oleks toime tulnud järsu reklaamitulude langusega, nagu näiteks langus, mis toimus 1999. aastal. Sellel aastal elas TV2 üle madalseisu, kus reklaamitulud langesid 104 miljoni Taani krooni võrra ehk 9,3 % eelnenud aastaga võrreldes. Komisjon märgib siiski, et sama aasta litsentsitasud suurenesid 57 miljoni Taani krooni võrra ehk 16 % võrreldes eelmise aastaga. TV2 vähendas ka oma programmikulusid, nagu oleks teinud teised samasugused kommertsettevõtted, kui oleks olnud tegemist tulude vähenemisega. Kokkuvõttes vähenesid TV2 tulud, kuid TV2 sai sellest hoolimata kasumit ja kordagi ei tekkinud vajadust reservide kasutamiseks. Sellest järelduvalt ei ole seda kogutud kapitali TV2 tegevuse jooksul üldse vaja olnud.

(115) Seepärast leiab komisjon, et kogutud kapitali ülejääk ei olnud TV2le vajalik, et oma eesmärke täita. Peale selle oleks kohane olnud läbipaistva reservi asutamine oletatavate langevate reklaamitulude kaitseks ja mitte ülejääkide kogumine ettevõttesse. Komisjon ei saa seepärast aktsepteerida Taani ametiasutuste esimest argumenti.

(116) Taani ametiasutuste teine argument on, et nad reinvesteerisid TV2 aastakasumi TV2 aktsiatesse ja et see kasum peegeldab normaalset TV2 tegevusest saadud kasumit.

(117) Kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga peab komisjon tegema otsuse selle kohta, kas avaliku sektori haldusorganiga samas suurusjärgus erainvestor oleks võinud sama suure kapitalisüsti teha ([1]).

(118) Kõigepealt märgib komisjon, et see oli Taani riik, kes otsustas asutada TV2, kasutades selleks omakapitali asemel laenu. Hiljem on Taani eraldanud TV2le ka käibekapitalilaenu. Kuna Taani riik on ettevõtte ainuaktsionär, on samuti Taani riik see, kes on esimene ja ainus võlausaldaja pankroti korral. Investori seisukohalt oleks Taani riik võinud proovida saada oma investeeringutelt parimat võimalikku tulu laenuintressi või kapitalitootluse näol.

(119) Komisjon märgib, et kogu uuritava perioodi vältel on Taani loobunud laenu teenindustasudest. Selle asemel on TV2 kasvatanud oma kapitali ja nautinud teeninduskuludeta laene, saades ulatusliku ülemäärase kapitali, mis ei olnud määratud mingiks konkreetseks eesmärgiks. Muu hulgas ei ole Taani riik nõudnud mingit kasumit kogutud kapitalilt. Tegelikult ei ole Taani riik nõudnud sellist tavalist tulu oma investeeringutelt, mida tavaline ettevõtte omanik või võlausaldaja oleks teinud.

(120) Taani ametiasutused ei ole andnud mingit põhjendust ka sellele, miks oleks olnud strateegiliselt kasulik reinvesteerida ülejääk

([1]) 3. oktoobri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-261/89, Itaalia Vabariik *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 1991-I, lk 4437); 14. septembri 1994. aasta otsus ühendatud kohtuasjades C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, Hispaania Kuningriik *v.* Euroopa Ühenduste Komisjon (EKL 1994-I, lk 4103).

▼B

TV2, selle asemel et nõuda hüvitust intresside või kasumi näol. Sellise otsuse oleks investor tavaliselt teinud ainult siis, kui ta oleks arvanud, et reinvesteerimine kasvatab tema algse investeeringu väärtust. Antud juhul ei ole Taani ametiasutused väitnud, et oleks eksisteerinud mingi äriplaan või selge, läbimõeldud äristrateegia, mis eeltoodut kinnitaks. Samas ei ole näha ka teisi märke sellest, et TV2 kavatseb arendada oma tegevusi lisaväärtuse loomiseks.

(121) Komisjon märgib, et TV2 fond lõpetas oma tegevuse 1997. aastal ja et TV2 võis ülejäägi endale jätta. Komisjon ei nõustu, et kultuuriministri otsust anda TV2le suurem finantsiline otsustamisvabadus võib võrrelda riigi kui investori konkreetse otsusega alustada ülejäägi reinvesteerimisega telekanalisse TV2.

(122) Komisjon leiab seetõttu, et kuna käesoleval juhul ei ole investorit, kes oleks pidanud saama kasumit, ei ole vaja TV2 netokulude arvestamisel arvesse võtta ka kapitalitulu.

(123) Komisjon ei saa aktsepteerida neid andmeid, mida Taani ametiasutused kasutavad tõestamaks, et nad tegutsesid nagu erainvestor, kui nad reinvesteerisid aastakasumi telekanalisse TV2. Taani ametiasutused kasutavad käibest saadud tulu TV2 kasumi hindamise kriteeriumina. Käesoleval juhul peab alla kriipsutama seda, et TV2 finantseerijaks on juba Taani valitsus, sest see annab oluliselt vahendeid TV2 tegevuskulude katteks. Nende vahendite suurus mõjutab otseselt seda, millist kasumit TV2 annab. On kahtlane, kas suhtarvu analüüsil on mingi tähtsus juhul, kus riik on nii finantseerija kui ka investor. Kuna riikliku finantseeringu suurus ei sõltu kuludest, saab seda suhtarvu alati parandada riigi poolt eraldatavate vahendite suurendamisega. Kuid kuna ülemäärane hüvitamine toob tavaliselt kaasa ebatõhususe ja suurema koormuse riigieelarvele, pole üldse kindel, et kasvav rahastamine annab ka suurema kasumi.

(124) Komisjon ei leia seetõttu, et Taani ametiasutusi saaks vaadelda kui turumajanduslikke erainvestoreid. Ei paista, et Taani ametiasutused oleksid hoolikalt uurinud ja analüüsinud, missugune investeering oleks andnud parimat kasumit. Sealhulgas ei ole tulu TV2 omakapitali kantud selgetel tingimustel ja kindlaks eesmärgiks kooskõlas kapitaliülekande eeskirjadega. Nagu eelnevalt selgitatud, ei nõudnud Taani ametiasutused mingit kasumit oma investeeringutelt, ja Taani riigi tehtud aastakasumi reinvesteerimise taga ei olnud mingit turumajanduslikku investeerimisstrateegiat.

(125) Ainus erand on kapitalisüst, mille eesmärk on digitaliseerida TV2 tootmisseadmed. Komisjon märgib, et Taani ametiasutused väidavad, et seda kapitali ei saa vaadelda kui vaba kapitali. TV2 1997. aasta aruandest selgub, et meediakokkuleppes otsustati, et TV2 peaks digitaliseerima oma tootmisseadmed enne 2000. aasta lõppu. Telekanalile TV2 ja kohalikele jaamadele määrati digitaliseerimiseks 300 miljonit Taani krooni. 1997. aastal eraldati TV2le selleks 167 miljonit krooni. Seepärast komisjon nõustub, et ülekanne põhines selgel otsusel ja sellel oli konkreetne eesmärk.

(126) Tegelikult kasutati seda raha siiski vaid osaliselt kooskõlas selle otsusega. 2000. aasta lõpus, kui digitaliseerimine oleks pidanud olema lõpule viidud, oli TV2 investeerinud 167 miljonist Taani kroonist 14,3 miljonit Taani krooni. Uurimisperioodi lõpuks oli tegelikult investeeritud digitaliseerimisse ainult 95 miljonit Taani krooni. 2003. aasta 1. jaanuarist anti ülejäänud 72 miljonit Taani krooni vabaks ja TV2 võib sellega teha, mida iganes. Komisjon leiab seetõttu, et ülejäänud summa, mida võib võrrelda ükskõik millise rahastamisallikaga TV2 tegevuskulude katmiseks, võib põhjustada ülemäärase hüvitamise. See ülejääk on seepärast võetud arvesse ülaltoodud ülemäärase hüvitamise arvutamisel.

▼B

(127) Vastavalt eespool esitatud väidetele teeb komisjon proportsionaalsuse hinnangu esimese osa kohta otsuse, et TV2 on saanud ülemäärast hüvitust 628,2 miljonit Taani krooni (84,3 miljonit eurot).

(128) Nagu sissejuhatuses toodud, tegeleb TV2 samuti mitmete kommertstegevustega. TV2 kogu tegevusega võrreldes on sellel siiski marginaalne osa. Kommertstegevuse kulud on määratud vastavalt sellele meetodile, mis on ära toodud ringhäälinguteatises, ja seega ei ole määratud täielikke kulusid. Seoses TV2 eelistega edastussageduse osas märgib komisjon, et need on lahutamatult seotud avaliku teenusega. Komisjon leiab samuti, et finantseerimiskulud (intressieelised) võib vastavalt ringhäälinguteatisele täielikult siduda avaliku teenuse osutamisega.

(129) Et neutraliseerida avaliku teenuse tegevustele antud tulumaksust vabastamise mõju, kantakse 30 % kommertstegevusest saadud tuludest üle avaliku teenuse tarbeks. Selliselt on toimitud alates 2001. aastast. Komisjon tunnistab seepärast, et televisiooniturul võis esineda moonutusi, sest TV2 ei ole pidanud arvesse võtma ettevõtte tulumaksu oma kommertstoodete hindade määramisel. Eelist ei peaks edaspidi enam olema, sest neutraliseerimismehhanismi tulemusel ülekantud osa vastab tegelikule tulumaksumäärale. Tulevi kus ei teki probleeme ülemäärase hüvitamise arvutamisel, sest kommertstegevuse kogutulu on kasutatud avaliku teenuse netokulude vähendamiseks.

(130) TV2l on olnud kahjumit andvad Interneti kommertstegevused. Kuna need tegevused jäävad avaliku ringhäälinguteenuse ülesandest välja, ei ole võimalik neid riiklikult rahastada. Kuna ei leidu ka teisi eraldi toimivaid tegevusi, ei ole ühtegi kommertstegevust, mille tuludest võiks katta Interneti-tegevuse kahjumi.

ii) Konkurentsi piirav käitumine kommertsturgudel

(131) Vastavalt ringhäälinguteatisele on komisjon arvamusel, et avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni konkurentsi piiravat käitumist ei saa käsitleda vajalikuna selleks, et täita avaliku teenuse ülesandeid. Ringhäälinguteatise punktis 58 on kirjas, et "kui avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni väikesemahulised tulud katab riigiabi, võib organisatsioonil tekkida soov langetada turul reklaamihindu või muude avaliku teenuse väliste teenuste hindu, et vähendada konkurentide saadavat tulu. Sellist avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni teguviisi ei saa pidada avaliku teenuse eesmärgi täitmise seisukohalt põhjendatuks. Kui avalik-õiguslik ringhäälinguorganisatsioon kehtestab avaliku teenuse välise tegevuse puhul hinnad, mis on madalamad kui on vaja selleks, et katta üksnes tegevuskulud, mida tõhus äriettevõtja peaks samasuguses olukorras tavaliselt kandma, näitab see avaliku teenuse osutamise kohustuse ülemäärast hüvitamist".

(132) TvDanmark on esitanud andmed, mis näitavad, et TvDanmark ei ole võimeline katma ainult teleteenuste osutamisest tekkivaid kulusid TV2 hindadega. TvDanmark võrdleb oma kulusid TV2 kasutatava vanuserühma 21–50 sihtreitingupunktide hinnaga.

(133) Selleks, et see võrdlus oleks kehtiv, peab komisjon kõigepealt määrama kindlaks, kas TvDanmark asub samas olukorras kui TV2 ja kas TVDanmark on tõhus operaator.

(134) Kõigepealt peab komisjon andma hinnangu sellele, kas TvDanmark on samasuguses olukorras kui TV2. Sellega seoses märgib komisjon järgmist: TV2l on vaatajate arv ligikaudu 35 %, TvDanmarkil ligikaudu 15 %. Reklaamituru osad on erinevad. TV2 turuosa on ligikaudu 60 %, TvDanmarki turuosa ligikaudu 8 %. TV2 reklaamikäive on TvDanmarki käibest umbes viis korda suurem. Peale selle on TV2 ainus telekanal, mis jõuab kõigi elanikeni, samas kui TvDanmark2 katvus on 77 % ja TvDan-

▼B

marki katvus veelgi väiksem. Arvestades ülaltooduga, ei saa TvDanmarki otseselt võrrelda TV2ga.

(135) Seejärel peab komisjon tegema kindlaks, kas TvDanmark on tõhus turuoperaator. Tõhusat operaatorit saab kindlaks määrata, analüüsides üldiselt kasutatavaid raamatupidamisandmeid ja võrreldes operaatori tulemusi liikmesriigis saadud keskmise kasumiga. Analüüsi tehes tuleks võtta arvesse operaatorite suuruse erinevust ja nende konkreetseid kulustruktuure. Kuid, nagu juba eespool öeldud, Taani turul tegutsevad operaatorid ei ole piisavalt samasuguses olukorras, et oleks võimalik otse võrrelda nende tulemuslikkust kasumiaruande alusel. Seepärast on komisjon arvamusel, et antud juhul ei ole Taani turul loodud kasumi võrdlemine kohane.

(136) Komisjon on selle asemel analüüsinud TvDanmarki ja SBS Broadcastingu finantstulemusi. Analüüsi alusel ei või komisjon kindlalt väita, kas kahjum, mida TvDanmark on kandnud, tuleneb sellest, et ettevõttel olid suuremad stardikulutused, mida ettevõte seni tagasi teeninud ei ole, või ei ole TvDanmark tõhusalt toiminud. Hoolimata korduvatest taotlustest ei ole komisjonile esitatud andmeid kolmanda televisiooniettevõtte TV3 kohta, et võrrelda andmeid kolmanda turul tegutseva operaatori omaga. Komisjon ei saa seega kindlalt väita, kas TvDanmarki kahjum on tingitud TV2 hinnakujundamisest või muudest TvDanmarki ettevõttesisestest teguritest.

(137) Arvestades seda, et ei saa kindlalt määrata, kas TvDanmark on tõhus operaator, ning kuna otsene operaatorite võrdlus ei ole võimalik, leiab komisjon, et tehtud hinnang ei ole antud juhul järelduste tegemiseks sobiv. Komisjon on seetõttu teinud täpsema analüüsi TV2 hinnakujunduspoliitikast ja reklaamituru andmetest, et otsustada, kas TV2 on uuritava perioodi vältel käitunud eesmärgiga tõsta oma reklaamitulusid.

(138) Komisjon on kõigepealt võrrelnud nende kahe operaatori hindu ja analüüsinud TV2 hinnakujunduspoliitikat. Analüüsis keskendutakse aastatele 1998–2002, mil kaebuse esitaja väidete kohaselt alustas TV2 hindade allasurumist reklaamiturul. Seejärel analüüsiti Taani reklaamikulusid, võrreldes neid Euroopa Ühenduse ja eriti Skandinaavia maade kuludega. Lõpuks uuriti kontaktihindu kõigis Skandinaavia maades ja kõigis meedialiikides.

(139) Taani konkurentsiasutused on praegu uurimas TV2 käitumist reklaamiturul ning järgmine hinnang ei piira selle uurimise tulemust.

Reklaamihinnad

(140) Vaatajate arv ja koosseis, programmisisu, reklaamiaja reeglid ja telejaamade finantskorraldus on tegurid, mis kõik mõjutavad konkurentsi reklaamiturul. Seetõttu on hinnad erinevatel telekanalitel erinevad. Samuti müüvad telekanalid mitmeid diferentseeritud tooteid, mille hinnad on erinevad ([1]).

(141) Telekanalite reklaamihinnad sisaldavad olulisi allahindlusi. Seepärast ei ole asjakohane võrrelda telereklaamide hinnakirju. Reklaam televisioonis toimub suuremas osas (umbes 90 % kogu üleriigilisest reklaamist) vastavalt aastakokkuleppele, mille alusel telekanalid aasta allahindlusi teevad. Peale selle leidub rida teisi allahindlusi (uutele reklaamijatele, vähem atraktiivsetele reklaamiaegadele, lisamahu eest jne). Läbirääkimiste ja kokkulepete vahendamisega tegelevad nn meediaagentuurid.

(142) Et võrrelda erinevaid telekanaleid, tuleb arvutada erinevate hindade keskmine. Järgmises tabelis on sihtreitingupunktide 21–50 keskmised hinnad. Need hinnad on saadud asjaomaste tele-

([1]) Erinevad reitingupunktid, reklaamikampaaniad jne.

▼B

jaamade üleriigilise reklaamilõikude käibe jagamisel saavutatud sihtreitingupunktidega 21–50 ([1]).

Tabel 3

	1998	1999	2000	2001	2002
TvDanmark	283 eurot	270 eurot	252 eurot	251 eurot	211 eurot
TV2	480 eurot	409 eurot	364 eurot	381 eurot	325 eurot
Erinevus	197 eurot	139 eurot	112 eurot	130 eurot	114 eurot
TvDanmarki CCP % TV2 CPPst ([a])	58,9-%	66,0-%	69,3-%	65,9-%	64,9 %
TV2 keskmine CPP sihtreitingupunkti 21–50 kohta, kaalutud katvusega (0,7)	336 eurot	286 eurot	255 eurot	267 eurot	228 eurot
TvDanmarki CPP % TV2 kaalutud CPPst	84,2-%	94,3-%	99,0-%	94,1-%	92,7 %

([a]) CPP (*Cost Per Point*) on reitingupunkti hind, mis väljendab reklaami maksumust reitingupunkti kohta (kogureitingupunktide või sihtreitingupunktide kohta).

(143) Ülaltoodud andmete järgi on TvDanmarki sihtreitingupunktide 21–50 hind olnud ligikaudu 30–40 % madalam TV2 hinnast. Nagu väitis komisjon oma otsuses riigiabi kohta telejaamadele France 2 ja France 3, on vaatekordade keskmise arvu ja vaatekorra keskmise netohinna vahel olemas positiivne suhe telereklaamiturul ([2]). Hinnaerinevust ringhäälinguettevõtete vahel võib seega seletada telejaamade erineva võimega hankida vaatajaid. Sellises situatsioonis on asjakohane vaadata, kas tegelikud hinnaerinevused peegeldavad turutingimusi.

(144) Vastupidiselt Prantsuse telekanalite juhtumile on käesoleval juhul võimalik analüüsida tähelepanekuid vaid kahe operaatori suhtes. Lineaarse regressioonikõvera kalle tuleb arvutada nende kahe operaatori hindade põhjal ja sellel ei ole erilist statistilist tähtsust. Sellest tulenevalt ei ole võimalik teha järeldust kõvera kalde asjakohasuse kohta.

(145) Selleks et uurida, kas kahe operaatori tegelikud hinnaerinevused peegeldavad turutingimusi, on kasutatud kaalumistegurit, püüdes neutraliseerida TV2 jõulisemat positsiooni turul. Kaalumistegur tuletati meediaagentuuride arvutustest ja see peegeldab sihtrühma erinevat katmist, mis saadakse 100 sihtreitingupunkti 21–50 ostmisega TvDanmarkis ja TV2s. TvDanmarki keskmine katvus on alla 70 % TV2 katvusest (juhul kui ostetakse 100 sihtreitingupunkti 21–50). Selle teguri kohaldamisel on hinnad ühtlasemad. Võib märgata, et TV2 hind on siiski natuke TvDanmarki omast kõrgem. Seepärast paistab, et hinnaerinevus peegeldab turutingimusi. Kuid järeldusele tuleb läheneda ettevaatlikult, sest sellise kaalumisteguriga ei saa kohandada kõiki telejaamade vahelisi erinevusi.

(146) Samuti märgib komisjon, et kaebuse esitaja väidab, et tegelikult ei konkureerita televisiooniturul hinnakirjades olevates hindades ega eespool esitatud kogu- või sihtreitingupunktide hindades. Vastupidiselt sellele võistlevad operaatorid TvDanmarki väitel nn marginaalhindades, mis tulenevad TV2 jõulisemast positsioo-

([1]) Gallup-Meter-süsteem registreerib, mitu kogureitingupunkti iga jaam tegelikult saavutab. Telekanal kohandab seda arvu, et näidata saavutatud sihtreitingupunkte.

([2]) Riigiabi C 60/99 (*ex* NN 167/95) Prantsusmaa, riigiabi telejaamadele France 2 ja France 3, 10. detsember 2003.

▼B

nist turul. Et reklaamijad jõuaksid oma kampaania eesmärgini, on nad sunnitud ostma teatud arvu reitingupunkte üksnes TV2lt. Kuna selliste inframarginaalsete üksuste osas ei ole mingit konkurentsi, sai TV2 niiviisi nendelt lisakasumit. Järelikult konkureerisid operaatorid ülejäänud reitingupunktide eest marginaalhindadega. TvDanmark väidab, et need hinnad on olnud veelgi madalamad kui tabelites esitatud keskmised hinnad.

(147) Jättes kõrvale küsimuse, kas see väide on õige, leiab komisjon, et selline käitumine oleks olnud võimalik, arvestades TV2 jõulist positsiooni turul. Käesoleva uurimise eesmärk on siiski kindlaks teha, kas TV2 käitumine reklaamiturul oli sellise iseloomuga, et TV2 püüdis oma sissetulekuid suurendada. Kuigi ei saa välistada, et TV2 hoidis oma hindu all suurema turuosa kindlustamiseks, ei võrdu see üheselt ettevõtte sooviga vähendada oma sissetulekuid.

TV2 hinnakujunduslik käitumine uuritaval perioodil

(148) Ülaltoodut aluseks võttes võib kinnitada, et TV2 hinnad on olnud sellel perioodil kõrgemad kui TvDanmarki hinnad. Kuid samuti on selge see, et tegelik hinnatase on sellel perioodil olnud langev, kuigi hinnakirjas olevad hinnad on tõusnud. TV2 on suurendanud allahindlusi märkimisväärselt.

(149) Kuid hinnaanalüüsi alusel ei saa kindlalt väita, et hinnamuutused aitasid tegelikult kaasa reklaami kogutulude vähendamisele ja seeläbi suurendasid riikliku rahastamise vajadust. Sellele küsimusele vastuse saamiseks on komisjon analüüsinud TV2 hinnakujundamist ja selle mõju TV2 reklaamidest saadud kogutulule.

(150) Vastavalt järgnevatele selgitustele on TV2 uuritaval perioodil mitmeid kordi hindu tõstnud ja langetanud (suuremate allahindluste tegemisega). Järgmine tabel annab ülevaate TV2 reklaamidest saadud kogutulust ajavahemikul 1998–2002, mille kohta kaebuse esitaja TvDanmark väidab, et TV2 surus hindu alla Taani turul.

Tabel 4

(miljonites Taani kroonides)

	1998	1999	2000	2001	2002
Reklaamitulud Taanis	1 008	884 (–11,3 %)	959 (+8,5 %)	879 (–8,3 %)	884 (–0,6 %)

(151) 1997. aastal tegi TV2 strateegilise otsuse, et TV2 ei peaks suurendama oma võimsuse kasutamist, kuid tõstma oma hindu 1998. aastal. Sellele lisandus veel üks hindade tõstmine 1999. aastal. Taani ametiasutused väidavad, et konkurents oli 1999. aastal läinud nii intensiivseks, et TV2l oli hindade tõstmise järel probleeme ja TV2 reklaamitulud langesid selle tõttu eelnenud aastaga võrreldes umbes 10 %.

(152) 2000. aastal eeldas TV2 konkurentsi tihenemist ega tõstnud oma hindu. Tegelikud hinnad langesid TV2 sisseviidud uue allahindlussüsteemi tõttu. Sellest tulenevalt kasvas TV2 võimsuse kasutamine eelnenud aastaga võrreldes 33 %. Hinnakujundus andis siiski TV2 üleriigilise reklaamitulu kasvuks 8,4 %. 2001. aastal tõstis TV2 taas oma hindu. Hoolimata tõusnud hindadest langes TV2 reklaamitulu ja võimsuse kasutamine tagasi 1999. aasta tasemele. 2002. aastal langetas TV2 uuesti hindu ja selle kogukäive langes veidi. Kuid üldisel reklaamiturul oli käibe langus veelgi suurem.

(153) Ülaltoodust võib järeldada, et ulatuslike allahindluste kasutamine on kaasa toonud tegeliku hinnataseme languse. TV2 on olnud võimeline hinnalangust kompenseerima, kasvatades oma võimsuse kasutust. Kuna konkurendid ei oma vahendeid samas

▼B

suuruses kui TV2, ei ole neil olnud võimalust vastavalt tegutseda. Turul püsimiseks on nad pidanud järgima TV2 käitumist. Nendel aastatel, mil TV2 oma hindu tõstis, TV2 reklaamikäive langes. Kuid kui TV2 oma hindu langetas, sai ettevõte oma kogukäivet tõsta. Seetõttu järeldab komisjon, et need hindade alandamised, mille TV2 ette võttis, lõppesid kokkuvõttes suurema kogutuluga. Järelikult näitas TV2 hinnakäitumine, et ta püüdis oma tulusid suurendada.

Telereklaami kulud Taanis ja kogu Euroopa Liidus

(154) Taani operaatorite hindade võrdlus ja TV2 hinnakäitumise analüüs ei anna tunnistust, kas üldine hinnatase Taani telereklaamiturul oli liiga madal. Madal hinnatase võis tuleneda sellest, et TV2 võis ära kasutada oma jõulisemat positsiooni, et alandada telereklaami kogukulutusi alla taseme, kus need normaalse konkurentsi puhul oleks olnud.

(155) Sellele küsimusele vastuse saamiseks on komisjon analüüsinud reklaamituru majandusandmeid kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides ja võrrelnud neid Taani andmetega. Arvestades seda, et Taani telereklaamiturgu saab kõige paremini võrrelda teiste Põhja-Euroopa maadega, võrdles komisjon Taani ja teiste Põhjamaade (Soome, Rootsi ja Norra) vastavaid andmeid ([1]). Telereklaamikulude peamised analüüsitud näitajad on 1) telereklaamikulude protsent reklaami kogukulus, 2) telereklaamikulud elaniku kohta, 3) telereklaamikulud protsentides SKTst. Järgmine tabel annab ülevaate nendest näitajatest ([2]).

Tabel 5

Telereklaamikulude peamised näitajad Taanis, ELis ja teistes Põhjamaades

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kulutused telereklaamidele reklaami kogukuludest (%)	Taani	27	29	29	30	28	27	27
	EL	35	35	37	37	37	37	37
	Põhjamaad	24	24	26	27	27	27	26
Telereklaami kulud elaniku kohta (eurodes)	Taani	39	44	48	51	46	47	44
	EL	37	40	45	49	53	60	58
	Põhjamaad	32	36	41	44	45	54	49
Telereklaami kulud SKTst (‰)	Taani	1,49	1,61	1,70	1,77	1,51	1,45	1,34
	EL	2,20	2,34	2,46	2,58	2,70	2,88	2,71
	Põhjamaad	1,45	1,51	1,62	1,72	1,66	1,73	1,55

Allikas: *European Audiovisual Observatory, EuroStat*

(156) Lähtudes ülaltoodud tabelist, võib järeldada, et telereklaamide osakaal reklaami kogukuludes on Taanis (27 %) Euroopa Liidu keskmisest (37 %) madalam. Andmed näitavad siiski, et Põhja- ja Lõuna-Euroopa vahel on erinevus ([3]). Lõunapoolsetes liikmesrii-

([1]) Nii Taani ametiasutused kui kaebuse esitaja on seisukohal, et Taani hindu saab kõige paremini võrrelda teiste Põhjamaade hindadega, sest turutingimused (suurus, vaatajate käitumine) on samasugused.

([2]) 2002. aasta andmed ei olnud veel kättesaadavad.

([3]) Peamine põhjus on see, et Põhjamaades kulutavad inimesed televiisori vaatamiseks vähem aega. Taanis oli 2002. aastal keskmine vaadatavus päevas 156 minutit elaniku kohta, ELis oli see 192 minutit.

▼B

kides on telereklaami kulud oluliselt suuremad kui põhjapoolsetes liikmesriikides ([1]). Sama pilt on ka telereklaamikulude osakaalu osas SKTst ([2]). Samuti on suured erinevused liikmesriikide telereklaamikuludes elaniku kohta ([3]). Võrreldes neid tähtsamaid andmeid teiste Põhjamaadega, tuleb välja, et Taani kulud sarnanevad teiste Põhjamaade kuludega.

(157) Võttes arvesse eelnevat, järeldab komisjon, et ei leidu selgeid ja ühemõttelisi tõendeid selle kohta, et TV2 hinnakäitumine oleks mõjutanud süstemaatiliselt ja pidevalt Taani telereklaamiturgu.

Hinnad erinevates meediakanalites

(158) Kaebuse esitaja esitas samuti andmed ja võrdlused piiriüleste kontaktihindade kohta (väljendatud CPMs ([4])) ühe meedialiigi osas ja kõigi meedialiikide kohta ühes konkreetses riigis. Nendes võrreldakse kulusid ühele reklaamile 1 000 elanikuni jõudmiseks trükimeedias ja televisioonis Taanis, Norras ja Rootsis ([5]).

(159) Need andmed näitavad, et telereklaamid on Taanis odavamad kui Rootsis ja Norras ([6]), kuid trükimeedia hinnad on Taanis madalamad ([7]).

(160) Komisjon ei saa siiski tõestada, kui usaldusväärsed need esitatud andmed on, ja avalikke andmeid ei ole. Arvesse võttes seda, et tegemist on piiratud andmetega, mis ei arvesta kultuurierinevusi, ei saa komisjon teha erinevate Skandinaavia maade meedia kontaktihinna kohta mingit konkreetset järeldust.

(161) Seetõttu järeldab komisjon, et TV2l on uuritaval perioodil olnud kõige kõrgemad reklaamihinnad Taani turul, sest TV2 võis määrata oma hinna konkurentide omast 15–40 % kõrgema sõltuvalt sihtgrupi suurusest. Taani hinnad on võrreldes Rootsi ja Norraga umbes 20 % madalamad.

(162) Ülaltoodud analüüse arvesse võttes järeldab komisjon, et riigiabi seisukohast ei ole praegu mingeid selgeid tõendeid selle kohta, et TV2 ei oleks proovinud suurendada oma reklaamitulusid ja et see käitumine oleks viinud riikliku rahastamisvajaduse kasvuni. Komisjon leiab, võttes arvesse kõiki asjaolusid, et TV2 reklaamitulude vähenemine ei ületa juba kindlaksmääratud ülemäärast hüvitamist.

VI. **JÄRELDUS**

(163) Ülaltoodud põhjustele toetudes järeldab komisjon, et toetusega, mis on käesoleva uurimise objektiks, on TV2 saanud ülemäärast hüvitust 628,2 miljonit Taani krooni (84,3 miljonit eurot), ja see ei ole vastavuses ühisturuga EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel ning tuleb tagasi nõuda. Isiku osas, kellelt see summa tagasi nõutakse, märgib komisjon, et TV2 muutis detsembris 2003 oma juriidilist staatust, kui moodustati aktsiaselts TV2/ DANMARK A/S (edaspidi "TV2 A/S"), ja see summa kanti täies ulatuses üle aktsiaseltsile TV2 A/S. Järelikult kuulub

([1]) 2001. aastal oli Euroopa Ühenduses suurim vaadatavus lõunapoolsetes liikmesriikides – Portugalis (60 %), Itaalias (54 %) ja Kreekas (49 %). Kuid Hollandis (23 %), Soomes (24 %), Austrias (26 %) ja Iirimaal (26 %) oli see väiksem kui Taanis. Rootsi ja Taani olid võrdsed.

([2]) Telereklaamikulude osa SKTst oli suur sellistes lõunapoolsetes maades nagu Portugal (6,66 ‰), Kreeka (4,04 ‰), Itaalia (3,22 ‰) ja Hispaania (3,21 ‰).

([3]) Telereklaamikulud elaniku kohta olid 2001. aastal väiksemad Soomes (42 eurot) ja Rootsis (43 eurot) ning umbes samal tasemel Hollandiga (45 eurot). Need olid suuremad Suurbritannias (90 eurot), Portugalis (80 eurot) ja Belgias (73 eurot).

([4]) CPM (*Cost Per Millum* – hind 1 000 vaataja kohta) tähistab kas kulusid 1 000 saatekorra kohta ühele sihtgrupile või kulusid 1 000 vaatajani jõudmiseks sihtgrupis.

([5]) Telekontaktihinnad Norras ja Taanis on välja arvutatud kohalikult SBS-jaamalt saadud andmete alusel.

([6]) CPM televisioonis on Taanis 13, Rootsis 14 ja Norras 18.

([7]) CPM trükimeedias on Taanis 21, Rootsis 17 ja Norras 12.

▼B

ülemäärane hüvitis täies mahus aktsiaseltsile TV2 A/S ning see tuleb aktsiaseltsilt tagasi nõuda. Ülemäärase hüvitise summa on arvutatud iga aasta kohta aasta lõpus (31. detsembril) valitsenud olukorra alusel. See kuupäev on aluseks ka intresside arvestamisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

TV2/DANMARKile 1995–2002 litsentsitasudena ja teiste käesolevas otsuses kirjeldatud meetmetena eraldatud toetus vastab ühisturule EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel, välja arvatud 628,2 miljonit Taani krooni.

Artikkel 2

1. Taani võtab kõik vajalikud meetmed, et nimetatud summa, 628,2 miljonit Taani krooni, nõuda tagasi aktsiaseltsilt TV2 A/S.

2. Tagasinõudmine toimub viivitamatult siseriikliku õiguse menetluste kohaselt, eeldusel et need võimaldavad käesoleva otsuse viivitamatut ja tõhusat rakendamist.

3. Tagasinõutavalt summalt makstakse intressi kogu selle perioodi eest, alates kuupäevast, kui eraldati esimene osa toetussummast, kuni tagasimaksmiseni. Liitintressi arvutatakse esimesest aastast, mil ülemäärane hüvitamine toimus. Järgmistel aastatel arvutatakse intressi kõigilt ülemääraselt hüvitatud summadelt.

4. Lõike 3 alusel tagasinõutavad intressid arvutatakse vastavalt menetlusele, mis on sätestatud komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 artiklites 9 ja 11 ([1]).

Artikkel 3

Taani Kuningriik teatab komisjonile hiljemalt kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist selle täitmiseks kavandatud ja juba võetud meetmetest. Andmed esitatakse käesoleva otsuse lisa 1 ankeedi vormis.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Taani Kuningriigile.

([1]) ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

▼B

LISA

Andmed komisjoni otsuse 2005/217/EÜ rakendamise kohta

1. TAGASIMAKSTAVA SUMMA ARVUTAMINE

1.1. Ebaseadusliku riigiabi kohta esitatakse järgmised andmed:

Kuupäev (*)	Toetuse summa (**)	Vääring	Toetuse saaja nimi ja aadress

(*) Kuupäevad, millal toetus (või toetuse osa) toetuse saajale eraldati.
(**) Toetuse saajale eraldatud toetuse summa (koguabiekvivalendina).

Märkused:

1.2. Selgitage üksikasjalikult, kuidas arvutatakse intressid tagasimakstavalt toetuselt.

2. KAVANDATUD JA JUBA VÕETUD MEETMED TOETUSE TAGASINÕUDMISEKS

2.1. Kirjeldage üksikasjalikult, milliseid meetmeid on kavas võtta ja mida on juba võetud toetuse viivitamatuks ja tõhusaks tagasinõudmiseks. Kui asjakohane, esitage võetud abinõude või kavandatud meetme õiguslik alus.

2.2. Millal on toetuse tagasimaksmine lõpule viidud?

3. VAREM TAGASTATUD SUMMA

3.1. Esitage andmed toetussummade kohta, mille toetuse saaja on tagasi maksnud:

Kuupäev (*)	Tagasimakstud summa	Vääring	Toetuse saaja nimi ja aadress

(*) Tagasimakse kuupäev

3.2. Lisage tõendid tabelis punkti 3.1 all tagasimakstud summade kohta.